

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

30 april 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET OPRICHTING FINANCIERINGSINSTRUMENT VOOR VLAAMSE VISSERIJ- EN
AQUICULTUURSECTOR

DECREET OPVOLGING RESOLUTIES WERELDVROUWENCONFERENTIE VAN PEKING

RESOLUTIE TOEPASSING BTW-TARIEF VAN 12 PROCENT IN SECTOR VAN DE SOCIALE
PRIVÉ-WONINGEN

MONDELINGE VRAGEN

Inhoud

Nr. 38

Woensdag 30 april 1997
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector – 503 (1996-1997) - Nrs. 1 tot 7	
Algemene bespreking	1
Sprekers : de heren Freddy De Vilder, verslaggever, Joachim Coens, Didier Ramoudt, Jacky Maes, Christian Verougstraete, Jean-Marie Bogaert en Jos Stassen en minister Eric Van Rompuy	
Artikelsgewijze bespreking	12
Voorstel van decreet van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen c.s. houdende de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie die van 4 tot 14 september 1995 in Peking heeft plaatsgehad – 387 (1995-1996) - Nrs. 1 tot 6	
Algemene bespreking	14
Sprekers : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Brigitte Grouwels, verslaggever, de heer Peter De Ridder en mevrouw Ria Van Den Heuvel	
Artikelsgewijze bespreking	18
Voorstel van resolutie van de heer Francis Vermeiren betreffende de toepassing van het BTW-tarief van 12 procent in de sector van de sociale privé-woningen – 249 (1995-1996) - Nrs. 1 tot 5	
Bespreking	18
Sprekers : de heren André Denys, Francis Vermeiren, Marc Olivier, André Kenzeler, Etienne Van Vaerenbergh en Herman De Reuse en minister Leo Peeters	
Regeling van de werkzaamheden	26
Bijlage	
Mondelinge vraag van de heer Emiel Verrijken tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de weerslag van het schrappen van de geplande BDBH-missie naar Brazilië op de Vlaamse export	28
Mondelinge vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de verhandeling door bedrijven in Vlaanderen van elektroshock-wapens	31

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.06 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Jaak Gabriels, Steve Stevaert : gezondheidsredenen ;

Julien Demeulenaere : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector – 503 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 7

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Vilder, verslaggever, heeft het woord.

De heer Freddy De Vilder, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector werd uitvoerig besproken door de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden van het Vlaams Parlement. Het was niet de eerste keer dat over deze problematiek van gedachten werd gewisseld.

Ook op 6 november 1996, naar aanleiding van de beleidsbrief Visserij, kwamen de moeilijkheden aan bod waarmee deze typisch Vlaamse economische

bedrijvigheid te kampen heeft. Toen al kondigde minister Van Rompuy het voorliggende ontwerp van decreet aan. De commissie had trouwens op 13 mei 1996 een werkbezoek aan de vismijn en de haven van Oostende gebracht, en op 20 februari 1997 een hoorzitting met de belangrijkste vertegenwoordigers van de sector georganiseerd. De voorzitter van de commissie had deze hoorzitting grondig voorbereid. Tijdens deze bijeenkomst werden de commissarissen op een zo breed mogelijke wijze geïnformeerd over de huidige, niet altijd rooskleurige toestand van de visserijsector.

Dankzij de goede diensten – van het commissiesecretariaat is daarover een uitgebreid verslag – ik zou het bijna een naslagwerk willen noemen – ter beschikking gesteld. Minister Van Rompuy beklemtoonde in zijn algemene toelichting de bedoeling van het voorliggend ontwerp van decreet. Men wil een decretale grondslag voor een financieringsinstrument voor de visserij en aquicultuur creëren. In het kader van de OESO-beslissing van 1995 over de stopzetting van steun aan de scheepswerven besliste de Vlaamse regering op 20 december 1995 om de opdracht van Gimvindus ter ondersteuning van de scheepswerven en de bouw van vaartuigen vanaf 1 januari 1996 op te heffen. Door deze beslissing verviel ook de subsidiëring van de bouw en modernisering van vissersvaartuigen.

Gelijklopend met de door de EU opgelegde vlootafbouw heeft de sector echter nood aan steun bij de aanpassing en de vernieuwing van de vloot. Jonge beginnende reders moeten de kans krijgen om van de financiering gebruik te maken bij de aankoop van vaartuigen. Jongeren die onvoldoende kapitaalkrachtig zijn, moeten dus door middel van goedkope leningen met overheidswaarborg in staat worden gesteld hun beroep uit te oefenen. Met het nieuwe financieringsinstrument FIVA wil men deze financiële steun met overheidswaarborg, installaties en investeringen niet alleen aan de zeevisserij, maar ook aan de aquicultuur toekennen. Deze sector was trouwens sinds 1985 verstoken van overheidssteun. Hij is altijd marginaal gebleven. Nu krijgt hij via het FIVA nieuwe groeikansen.

Het voorliggende ontwerp van decreet beoogt de ondersteuning van door personen gedetermineerde familiale bedrijven ; het voor jongeren vergemakkelijken van de instap ; het honoreren van het schippers- en het motoristenbrevet en het vormen van vakbekwame bedrijfsleiders ; het ondersteunen van levensvatbare bedrijven die voldoende inkomens genereren ; en het verankeren van de vloot in Vlaamse handen.

De Vilder

Bij de bespreking hebben de commissarissen voornamelijk de aandacht gevestigd op volgende punten : het verplicht veilen van de gevangen vis op de Vlaamse veilingen ; de inkomstenonzekerheid in de sector, dat een van de grootste problemen vormt ; het statuut van de visser en de reder ; op het gevaar dat investeerders die geen ervaring als visser hebben, uit de boot zouden vallen ; op enig wantrouwen in de sector, gezien het algemeen karakter van het decreet ; op het feit dat de uitvoeringsbesluiten zonder controle van het Vlaams Parlement tot stand zullen komen ; op de noodzaak van meer aandacht voor de experimentele visserij ; op de noodzaak om maximumpercentages vast te leggen voor de totale steunverlening die aan verenigingen en coöperaties kan worden gegeven ; en op het toestaan aan het FIVA om steun te verlenen bij dramatische omstandigheden.

Als rode draad doorheen de bespreking stellen we, over de fractiegrenzen heen, de vaste wil vast om het FIVA vlug te realiseren, en de sector zo vlug mogelijk over het nieuwe financieringsinstrument te laten beschikken. Uit de hoorzitting bleek trouwens dat deze uitdrukkelijke vraag van de sector door alle fracties wordt gesteund. Bij de artikelsgewijze bespreking werd op artikel 4 een amendement over de hulp aan reders in moeilijkheden ingediend door de heren Coens, Deprez, Maes en mezelf. Dat amendement werd aangenomen.

Bij artikel 5 werd een door dezelfde volksvertegenwoordigers ingediend amendement aangenomen over de toegang tot het kapitaal, de rentes en andere financiële tegemoetkomingen. Dit betekent dat zowel rente- als kapitaalsubsidies moeten worden verleend.

Bij artikel 11 werden twee amendementen van de heren Ramoudt en Laverge aangenomen. Daarin wordt voorgesteld dat de ALT jaarlijks een verslag opmaakt over de Vlaamse visserij in de aquicultuursector. Deze heren dienden nog een gelijkaardig amendement in, dat bepaalt dat zowel het verslag als het rapport in het Vlaams Parlement moeten worden voorgelegd. Het ontwerp van decreet, dat dankzij de amendementen werd verfijnd, werd tenslotte aangenomen met acht stemmen voor bij drie onthoudingen. (*Applaus bij de CVP, de VLD en de SP*)

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en

heren, vrienden van de visserij, de CVP-fractie is blij dat hier vandaag kan worden gestemd over dit decreet. Het nieuwe Vlaams Parlement heeft een levendige belangstelling voor de problemen in de visserij. Over de partijgrenzen heen zijn er mensen geïnteresseerd in deze voor Vlaanderen belangrijke sector. Ook de minister kan hierbij worden gerekend.

De kust is volledig Vlaams, alsook de verwerkende industrie en het sociaal-culturele gebeuren rond de visserijsector. We willen bij deze gelegenheid niet terugkomen op de problemen in de sector. Vandaag is het in de eerste plaats de bedoeling om een positief signaal uit te zenden. Deze sector is geliefd bij de bevolking. Zijn draagkracht is trouwens genomen. Alhoewel de quota niet zijn verminderd, kunnen de behoeften op de markt niet worden gedekt door de vangsten van onze vissers. Er bestaat dus een grote behoefte aan vis. De problemen van de sector situeren zich in het bijzonder in de vernieuwing van de vloot en het investeren in nieuwe schepen. Het FIVA is dan ook een belangrijk instrument. Door middel van de amendementen op artikel 5 wordt bepaald dat zowel kapitaal, rentes als andere financiële tegemoetkomingen moeten worden vrijgemaakt voor de investeringen in de visserijsector zoals opgesomd in artikel 4.

Ook heel belangrijk is de toevoeging aan artikel 4 van de expliciete bepaling die het mogelijk moet maken om reders in moeilijkheden te helpen. Hierbij wordt overwogen aflossings- en overbruggingskredieten te verlenen, zoals wordt aangegeven in amendement 12 op artikel 4. Onze fractie hoopt dat de sector met dit FIVA een nieuwe dynamiek zal krijgen. Er zullen ongetwijfeld snel uitvoeringsbesluiten komen. We hopen dat deze op 1 januari 1997 probleemloos van kracht zullen worden.

Ik wil de minister danken voor zijn aandacht en voor zijn strijd op het federaal niveau voor het behoud van de quota. Samen met dit investeringsfonds zijn deze belangrijke troeven om de sector nieuw leven in te blazen. Ik wil de minister er nog op wijzen dat de visserij niet alleen staat. Ze vormt slechts een deel van de havenwereld, die belangrijk is voor de Vlaamse economie. Mijnheer de minister, ik wil uw aandacht vragen voor de ondersteuning van de economische activiteit rond de kust. Ik denk daarbij aan de investeringen in havens, de ontsluiting van die havens, de maritieme toegankelijkheid, de visverwerkende nijverheid maar ook aan de scheepsherstellingen en de scheepsbouw. Deze randfactoren zijn voor de visserij zeer belangrijk. Ik hoop dat u hiervoor blijvende aan-

Coens

dacht zult hebben. (*Applaus bij de CVP, de VLD en de SP*)

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het verheugt me dat de inspanningen die worden geleverd om de problematiek van de visserij aan te kaarten in het Vlaams Parlement hun vruchten beginnen af te werpen.

Het bewijs daarvan is het ontwerp van decreet houdende de oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector, waarover hier vandaag zal worden gestemd. Dit ontwerp van decreet is echter slechts een stap op de waarschijnlijk nog lange weg naar het bieden van een oplossing voor de malaise in deze sector.

Hoewel dit decreet een kader schept voor financiering beslaat het slechts een fractie van de visserijproblematiek. Daarnaast is er ook de grote inkomensonzekerheid en, in het kader van de stilligregeling, de continuïteit van het bedrijf. In een volgende fase moet werk worden gemaakt van de aanpassing van het statuut van zowel reder als visser, om de continuïteit van arbeid en inkomen te garanderen. Ik pleit dan ook voor een signaal aan de federale overheid om hier dringend werk van te maken.

Wat dit ontwerp van decreet zelf betreft wens ik te wijzen op een aantal zaken die de doeltreffendheid ten opzichte van de sector zouden kunnen hypothekeren. Zo bestaat onder meer het gevaar dat die investeerders uit de boot vallen die geen ervaring als visser hebben opgedaan, maar toch via hun kennis van de commercieel-technische aspecten in deze sector willen investeren.

Zo is er ook de noodzaak om maximumpercentages vast te leggen voor het totaal van de steunverlening die aan verenigingen en coöperaties wordt verstrekt, zo niet dreigt de gewone visser in de kou te blijven staan. Zoals de minister reeds zei kan dit laatste in de uitvoeringsbesluiten worden opgenomen. Wat deze uitvoeringsbesluiten betreft is het verheugend te noemen dat de minister er blijkbaar overleg over organiseert met de betrokkenen uit de sector.

Wat dat betreft treedt ik de heer Bogaert en mevrouw Maes bij. Helaas moet eens te meer worden vastgesteld dat de leden van de commissie voor

Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden hierbij niet werden betrokken, evenmin als de lokale parlementsleden, die gezien hun verankering ter plaatse zeker een inbreng hadden kunnen doen. Overleg in deze materie, ook over de partijgrenzen heen, is immers een noodzaak met betrekking tot deze voor de kust belangrijke economische sector.

Mijnheer de minister, in de commissie hebben we daar uitvoerig over kunnen debatteren. Ik had gedacht dat u hier een nieuwe politieke cultuur zou doorvoeren en dat ook wij inzage zouden krijgen in deze besluiten. U hebt dat echter geweigerd en u hebt verklaard dat deze voorbehouden waren voor de sector zelf. Nochtans had u hier de gelegenheid om eens te doen wat de anderen niet doen en had u ons de kans kunnen geven om constructief mee te werken aan het tot stand komen van de uitvoering van het decreet. Hoewel u dat heeft ontkend vrees ik immers dat de uitvoeringsbesluiten niet tijdig zullen worden afgewerkt. Ik hoop dat deze vrees ongegrond is.

Ik zal nu ingaan op de inhoud van het ontwerp van decreet zelf. Hoewel de minister in de commissie heeft verklaard dat dit decreet duidelijk is gericht op de zeevisserij en het amendement dat ik indiende om dit ook duidelijk uit het opschrift te laten blijken niet werd goedgekeurd, wil ik nogmaals benadrukken dat de meest prangende problemen zich inderdaad voordoen in de sector van de zeevisserij. Hiermee wil ik geen afbreuk doen aan bijvoorbeeld de activiteiten van de Scheldevisseren en niet-zeegebonden vormen van visserij. Er moet dan ook over worden gewaakt dat de implementatie van het decreet daadwerkelijk een weerslag heeft daar waar het nodig is.

Dames en heren, sta me toe even de artikelen te overlopen waar de VLD-fractie zich verder vragen bij stelt.

Artikel 4 geeft een opsomming van de verrichtingen die moeten leiden tot het bevorderen van de productiviteit van de rederijen en de aquicultuur, die de rendabiliteit moeten verhogen en de kostprijs moeten verminderen. Wat het eerste punt van de opsomming betreft kan men de vraag stellen of de verdere afbouw van de vloot door het definitief weigeren van de visserijactiviteiten moet worden gestimuleerd. Zitten we nu niet al aan een limiet met het aantal vaartuigen ? In 1995 waren er nog 150 boten voor quota, die in vergelijking met 1992 nog steeds een grote werkdruk eisen. In 1992 bestond onze vloot nog uit ruim 200 vaartuigen. Ook wordt er in hetzelfde artikel, in punt 3, een

Ramoudt

heroriëntatie voorgesteld van de visserijactiviteiten door de oprichting van tijdelijke samenwerkingsverbanden en gemengde vennootschappen. Kunnen er ook samenwerkingsverbanden worden gecreëerd met het buitenland? Welke garanties zullen er in de uitvoeringsbesluiten worden ingebouwd opdat onze vloot en bepaalde delen van de sector niet worden overspoeld door buitenlandse belangengroepen?

In punt 7 van hetzelfde artikel gaat het over het verwerven van goederen van blijvende aard, zoals vaartuigen, grond, gebouwen, constructies, bedrijfsuitrusting, installaties, machines, werktuigen en materieel, in het bijzonder bij de eerste installatie van reders en viskwekers. Wat gebeurt er met bestaande rederijen in moeilijkheden? Wat gebeurt er met de lopende kredieten van jonge reders? Zullen de uitvoeringsbesluiten criteria vermelden waaraan men moet voldoen om als jonge schipper te worden erkend? Hoeveel procent moeten eigen middelen zijn? Wat gebeurt er met jonge schippers die niet over eigendommen en kapitaal beschikken? Krijgen ze geen kans? Welke maatregelen worden uitgewerkt om te beletten dat niet-Belgen gebruik maken van het FIVA?

In artikel 5 hebben we een amendement ingediend dat de toekenning van de tegemoetkomingen afhankelijk maakt van het veilen van de vangsten en/of het realiseren van een toegevoegde waarde in eigen land. Ook dit amendement werd niet aanvaard. De minister heeft wel geantwoord dat het de bedoeling was om aanlandingen direct te bevorderen door investeringen en door de steun aan de eerste installatie te verlenen aan bedrijfsleiders van rederijen die in Vlaanderen zijn gedomicilieerd en er hun natuurlijke aanwezigheid kunnen aantonen. Daarnaast beloofde hij ook een goede accommodatie in de vissershavens en in de visveilingen na te streven, zowel voor de reders, de vishandel en de visverwerking. Hoe zullen deze doelstellingen worden verwezenlijkt? Volstaan de budgetten van het FIVA om dit te realiseren binnen een termijn die het mogelijk maakt dat ze een invloed uitoefenen op de heropbloei van de visserij? Moet er hiervoor geen breder kader worden geschapen?

Wat artikel 11 betreft, de VLD-fractie verheugt zich erover dat het amendement met betrekking tot het opstellen van een jaarlijks rapport over de visserij en aquicultuur wel werd aanvaard. Op deze manier kan er veel korter op de bal worden gespeeld en kan het beleid sneller worden bijge-

stuurd, zodat de sector niet telkens opnieuw in een malaise terechtkomt. Ik roep het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering nogmaals op om werk te maken van het overhevelen van de volledige bevoegdheid over de visserij naar Vlaanderen. In afwachting daarvan pleit ik er nogmaals voor de uitvoeringsbesluiten met de nodige spoed op te stellen. De sector heeft meer dan een injectie nodig.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de VLD zal dit decreet goedkeuren, maar hoopt ten stelligste dat dit slechts een eerste stap zal zijn in de richting van een gestructureerd beleid voor deze sector. We willen een beleid dat gebaseerd is op een langetermijnvisie en dat erop gericht is om alle reglementeringen met betrekking tot de visserij in één globaal kader te gieten, zodat investeringen in deze sector toekomstperspectieven bieden en zodat onze Vlaamse visserij haar concurrentiepositie van weleer kan heroveren op de Europese markt. Zo kan bovendien een belangrijke bijdrage worden geleverd aan het werkgelegenheidsprobleem waarmee de kustarrondissementen kampen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de SP zal het voorliggende ontwerp van decreet houdende de oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij en Aquicultuursector, afgekort FIVA, met gemengde gevoelens goedkeuren.

Het is positief dat het decreet er is en dat het voldoet aan de behoeften van de sector, die vandaag luid applaudisseert. We blijven evenwel zitten met een wrange nasmaak omdat het kabinet van minister-president Van den Brande meende dat de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden een hoorzitting organiseerde met de diverse betrokkenen in het werkveld, louter met de bedoeling het decreet uit te stellen. Alle politieke fracties betreurden de uitspraak. Het zou de visserijsector ten goede komen, mocht men in het vervolg twee keer nadenken vooraleer onbezonnen uitspraken te lanceren.

De SP dankt minister Van Rompuy en zijn medewerkers voor de openheid en de positieve opbouw tijdens de debatten. Het ontwerp van decreet en de hoorzittingen konden inderdaad binnen een korte tijdsspanne plaatsvinden. De eerste gesprekken vonden plaats op 6 februari. De debatten, de hoorzittingen en de stemmingen in de commissie kon-

Maes

den al worden afgehandeld op 27 maart. Het ontwerp van decreet kan nog voor 1 mei worden goedgekeurd.

De feiten bewijzen dat het kabinet van minister-president Van den Brande het bij het einde verkeerd had. Ik wil de heer De Vilder danken voor de correcte wijze waarop hij verslag heeft uitgebracht. Hij mag zichzelf straks alvast een rode visser noemen.

Ik dank ook de leden van de oppositie, want ze hebben op een opbouwende manier meegewerkt. Ik hoop dat ze zich straks niet onthouden bij de stemming, zoals in de commissie, maar integendeel voluit het decreet helpen goedkeuren. Als afsluiting van mijn inleiding wil ik ook de voorzitter ad interim, de heer Candries, danken voor de vlotte leiding tijdens de commissiewerkzaamheden.

Wat het financieringsinstrument zelf betreft, zijn we ervan overtuigd dat de verankering op tijd komt. Na de besluiten, goedgekeurd in 1993, die vooral betrekking hadden op het toekennen van de beëindigingspremies bij het slopen van vaartuigen en op het steun verlenen aan experimentele visserijprojecten gedurende 1994 en 1995, en betaald door Gimvindus, en na de overgangsmaatregelen van 1996 in verband met de investeringen, zal men vanaf 1 januari 1997 over een echt financieringsinstrument voor de visserij beschikken.

Het FIVA zal immers kunnen voldoen aan een aangepaste steunregeling voor de instap van jongeren in het beroep waardoor jongeren een stimulans ondervinden om een vaartuig over te nemen. Het ter beschikking stellen van goedkope leningen met overheidswaarborg zal het kapitaalstekort van de jongeren opvangen. Dit geldt zowel voor de visserij als voor de aquicultuursector. Het FIVA zal een steun betekenen voor de familiale bedrijven, zal het beroep toegankelijker voor jongeren maken, zal vakbekwame bedrijfsleiders klaarstomen, betekent een reële ondersteuning voor rendabele bedrijven, en is een pluspunt in de strijd voor een Vlaamse verankering.

Betekent dit nu dat alle problemen in verband met de visserij opgelost zijn? Het decreet is een stap vooruit, maar de inkomensonzekerheid blijft een groot probleem. De stilligregeling is een sterke rem op de normale activiteit. We zijn ook van mening dat de tussen het federaal en Vlaams Parlement gesplitste bevoegdheid nefast is voor de sector.

Als er een echt Vlaamse materie bestaat, dan is het wel de visserij. Het is hoogtijd dat we daaromtrent rond de tafel gaan zitten. Hoe positief het decreet ook wordt onthaald, toch moet er straks ook een evaluatie plaatsvinden. Uitvoeringsbesluiten die zo belangrijk zijn, moeten op het veld bewijzen dat de doelgroepen werden bereikt en dat de intenties ingevuld werden door daadwerkelijke ingrepen.

Het amendement bij artikel 4 is hiervan een goed voorbeeld. Het toestaan van aflossings- en overbruggingskredieten moet reders in moeilijkheden helpen. Het rapport en het verslag zoals bedoeld in artikel 11 zijn belangrijke evalueringsinstrumenten die het parlement moeten toelaten om gerichte controle uit te oefenen.

Tot slot heeft de SP nog twee bedenkingen die tevens moeten dienen als krachtlijnen voor het verder opvolgen van de visserij.

Bij de hoorzitting heeft iedereen kunnen vaststellen dat de diversiteit van de verschillende actoren op het veld niet tot eensgezindheid leidt in de sector. Sommigen werpen zich op als de ultieme verdedigers van de visserijsector. Samenwerking is niet zo evident, wat men ook moge beweren. Mijn voorstel om een Vlaamse visserijconferentie te organiseren stuit niet alleen op een bedeesd njet van de minister, maar ook in het visserijmidden aarzelt men om deze denkwijze te volgen. Men aarzelt niet omdat men a priori een Vlaamse visserijconferentie verwerpt, maar vooral omdat het kluwen ontwarren te moeilijk zou zijn. Mijnheer de minister, u mag deze uitdaging niet uit de weg gaan.

Ik wil alle volksvertegenwoordigers van de democratische partijen tot samenwerking oproepen om over de partijgrenzen heen de visserij in the picture te houden. Samen met deze parlementsleden moeten wij een visserijlobby opbouwen. Het woord lobby is nogal geladen en toch staat het hier op zijn plaats. Onze smalle kuststrook heeft alle parlementsleden nodig.

In afwachting van nog meer goed nieuws voor de visserij zal de SP in elk geval krachtdadig voor dit decreet stemmen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, eerst wil ik de afdeling Structuur en Investeren feliciteren voor de kwaliteit van haar rap-

Verougestraete

port over de Vlaamse visserij en aquicultuursector tot oprichting van een instrument inzake structuurverbetering.

Dit rapport, samen met het geactualiseerd cijfermateriaal voor het jaar 1996, heeft ons de mogelijkheid geboden op een degelijke wijze voorgezicht te worden over de specifieke problematiek van de visserijsector. Het is algemeen geweten dat de Vlaamse visserijsector als geheel – de toeleveringsbedrijven, de scheepswerven en de vismijnen inclusief – het vandaag zeer moeilijk heeft.

Het is dan ook de hoogste tijd dat terzake door de Vlaamse regering wordt ingegrepen, aangezien de visserij omwille van de ligging van de havens een specifieke Vlaamse aangelegenheid is.

De zeevisserijsector is regionaal immers van grote betekenis, want deze sector is samen met de toeleverings- en verwerkingsbedrijven de voornaamste werkgever in de Vlaamse kuststreek, wat neerkomt op een tewerkstellingscijfer van ongeveer 11.200 personen.

De Vlaamse visserijsector wordt reeds geruime tijd geconfronteerd met ernstige structurele problemen. Onze visserijvloot is sterk verouderd, wat de rendabiliteit zeker niet ten goede komt. Het aantal vaartuigen is thans gedaald tot een 150-tal, wat dan ook als een minimum vitalis dient te worden beschouwd voor het voortbestaan van de sector.

Het visserijberoep staat onder zware druk. Door goedkope import wordt de prijs van de vis gedrukt, wat de remuneratie en dus de aantrekkelijkheid van de verdiensten niet ten goede komt. Lange zeereizen naar verre visgronden en de ermee gepaard gaande weinig aantrekkelijke sociale werkomstandigheden, doen de interesse voor het beroep dalen. Velen stappen uit de visserij en gaan over naar andere maritieme beroepen. De hoge investerings- of overnamekosten, samen met ongunstige vooruitzichten qua inkomen, zorgen tegen de achtergrond van de gedwongen vlootafbouw van de voorgaande jaren voor een terugloop in de belangstelling voor een visserijopleiding.

Het kapitaalintensief karakter van de rederij maakt het jongeren uiterst moeilijk om als schipper zelf eigenaar te worden van een vaartuig. Te koop gestelde vaartuigen worden opgekocht door buitenlanders, die de vis – onder Belgische quota gevangen – in buitenlandse visveilingen afzetten.

De toelevering en de dienstverlening verhuist eveneens naar het buitenland. De scheepswerven, scheepsherstellingsateliers en andere toeleveringsbedrijven kampen met sterke prijsconcurrentie uit lageloonlanden. Onze visgroothandels- en visverwerkende bedrijven kampen, hoewel ze centraal gelegen zijn in Europa en over moderne sanitaire voorzieningen beschikken, met onvoldoende bevoorrading door vis van eigen aanlanding, zodat ze aangewezen zijn op invoer van vis uit het buitenland, met alle gevolgen van dien, zoals transportkosten, tijdverlies, enzovoort.

Onze eigen visveilingen kunnen moeilijk concurreren met de buitenlandse visveilingen, vermits de kostprijs van deze veilingen aanzienlijk lager ligt. Er dient dan ook naar creatieve oplossingen te worden gezocht om de rentabiliteit te verhogen. Er dient tevens worden omgeschakeld naar meer polyvalente vaartuigen, zodat op een flexibele wijze naar de voorhanden zijnde niet-gequoteerde vissoorten kan worden gevist.

Ook de thans minder leefbare kustvisserij kan interessant zijn indien ze verstandig wordt aangepakt, al was het maar als instapmogelijkheid tot het beroep voor minder kapitaalkrachtige jonge reders, te meer omdat dagverse vis een hogere prijs haalt.

Het voorliggend ontwerp van decreet houdende de oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector, met als voornaamste taak het in stand houden van de Vlaamse visserij door verjonging en modernisering van de vloot en voldoende doorstroming van jongeren naar het beroep, geniet onze volledige steun.

Dit financieringsinstrument zal de Vlaamse verankering van de vloot – wat ons na aan het hart ligt – bevorderen en een belangrijke rol spelen in het aantrekken van jongeren tot het visserijberoep via het verlenen van een gewestwaarborg en steun bij de installatie in het beroep.

De inhoud van het decreet werd reeds uitvoerig besproken in de commissie, zodat herhaling hier overbodig is. We moeten er ons echter van bewust zijn dat dit decreet geen volledige oplossing zal bieden voor alle problemen in deze sector. Wij betreuren de beperktheid van de Vlaamse bevoegdheden ten aanzien van deze sector.

Het visserijbeleid is vandaag hoofdzakelijk een Europese aangelegenheid, zodat heel wat EU-maatregelen het ons in deze sector moeilijk maken

Verougstraete

om via eigen regelingen en veilverplichtingen in te grijpen.

Tevens gebeurt de controle op en de toepassing van de EU-richtlijnen strikter in eigen land dan in de omliggende landen. Aldus wordt de Vlaamse visserij gestraft voor het door de federale regering gedwee volgen van de diverse Europese normen.

Op heel wat materies die onder federale bevoegdheid vallen, zoals quota en visvergunningen, hebben wij als Vlaams Parlement geen vat. Om het visserijberoep voor jongeren opnieuw aantrekkelijk te maken dient het sociaal statuut van de visser en de reder dringend te worden aangepast en een regeling uitgebouwd inzake inkomenszekerheid. We moeten er dan ook naar streven om zo spoedig mogelijk het visserijbeleid onder Vlaamse bevoegdheid te krijgen. (*Applaus bij de CVP en het VB*)

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, eigenlijk zouden we de bespreking van dit decreet zo beperkt mogelijk moeten houden, want de voorgeschiedenis is helaas bijzonder lang.

Ik had vorige zaterdag nog de gelegenheid een groep bezoekers in dit Vlaams Parlement rond te leiden. Bij het bord over de totstandkoming van een decreet, vroeg een bezoeker hoeveel tijd er ligt tussen het ontstaan van een gedachte en het moment waarop een decreet wordt goedgekeurd. Ik heb meteen het voorbeeld van dit visserijdecreet aangehaald, en ik moest erkennen dat hier een periode van ongeveer twee jaar overheen is gegaan. Dit is onvoorstelbaar voor een buitenstaander, vooral als men weet dat het decreet betrekking heeft op een materie waar, in de periode waarin de nood eraan ontstond, de sector met enorme financiële problemen te kampen had.

Ten gevolge van een beslissing die in 1995 werd genomen en van bepaalde subsidies die niet meer werden toegekend – een overigens terechte beslissing – kwam men in een vacuüm terecht, waarin geen wettelijk kader meer bestond om nog financiële mogelijkheden ter beschikking te stellen van de visserijsector.

Per 1 januari 1996 is dat vacuüm ontstaan en het is tot op vandaag nog steeds niet ingevuld. Ik kan iedereen geruststellen : als we al inhoudelijke

bezwaren hadden tegen bepaalde elementen uit het decreet, dan zullen we er vandaag overheen stappen en het decreet goedkeuren. Bij de discussie in commissie, die organisatorisch soms wat rommelig verliep, maar die inhoudelijk op peil stond, hebben we immers vrij bemoedigende antwoorden gekregen.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Er is inderdaad een overgangperiode geweest van 1 januari 1996 tot 1 januari 1997. Het decreet dat we vandaag goedkeuren, treedt in werking met terugwerkende kracht tot op 1 januari 1997. Tijdens die overgangperiode werd de beslissing van de Vlaamse regering van 24 november 1993 betreffende de ondersteuning van de zeevisserij en aquicultuur aangevuld met de mogelijkheid tot het betoelagen van investeringsverrichtingen inzake vissersvaartuigen. Er is dus geen echt vacuüm geweest, zoals u ons wilt laten geloven.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ondertussen is het wel al 30 april 1997. Wanneer zal dit decreet effectief in werking treden ? De heer Ramoudt heeft een amendement ingediend om te eisen dat de publicatie van het decreet in het Staatsblad binnen de drie maanden na goedkeuring zou gebeuren. Bent u bereid om samen met ons dat amendement te steunen ? In commissie zag het er niet naar uit dat u dat zou doen. Zelfs met een publicatie na drie maanden zou het decreet pas in augustus kracht van wet hebben. Dan moeten we al voor acht maanden met terugwerkende kracht optreden. De sector kan niet eeuwig wachten. Strikt genomen kan de minister ondertussen geen enkel dossier goedkeuren en geen enkele toezegging aan de sector doen. Ik neem aan dat hij in de wandelgangen al contacten heeft gehad, maar dat kan vervelende juridische implicaties hebben. U mag het dus niet voorstellen alsof we hier de ideale werkwijze volgen.

De heer Joachim Coens : U draait de zaken om. U had gezegd dat er een vacuüm bestond, waarop ik heb geantwoord dat er overgangsmaatregelen waren getroffen om dit op te vangen. Uiteraard vind ook ik dat dit decreet al lang van toepassing had moeten zijn. We hebben het snel, zonder enige vorm van obstructie te plegen, door de commissie laten behandelen. Maar u mag niet beweren dat er gedurende een jaar niets is gebeurd. Er werden maatregelen getroffen om de ondersteuning van de zeevisserij uit te breiden naar de investeringen, zodat er wel degelijk een overbrugging was.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Kan de minister ons meedelen hoeveel dossiers er voor 1997 zijn opgestart ? Welk bedrag is hiermee gemoeid ? Zijn er al bedragen uitbetaald ? Op welke wachtrekening worden die bedragen geboekt ?

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Door de stopzetting van de steun aan de scheepswerven ingevolge een OESO-beslissing van december 1995, hebben wij beslist de opdracht van Gimvindus inzake steunverlening op te heffen. We hebben wel, zoals de heer Coens daarnet zei, een wettelijke basis behouden door een besluit van de Vlaamse regering van 2 april 1996. Daardoor werd de betoelaging van investeringsverrichtingen bij vissersvaartuigen behouden. Dat besluit was een overgangsregeling in afwachting van een decretale regeling.

Bij toepassing van die tussentijdse verruiming van de bestaande regelgeving, zijn in de loop van 1996 twintig investeringsdossiers met betrekking tot vissersvaartuigen betoelaagd, alsook één aquicultuurproject. Op wat de eerste maanden van dit jaar is binnengekomen, heb ik geen zicht. Dat kan ik wel in mijn papieren terugvinden.

Ik hoop dat de Vlaamse regering de uitvoeringsbesluiten zeker vóór het reces goedkeurt. Normaal moet het decreet van toepassing worden vanaf de zomer. Ondertussen is de continuïteit wel verzekerd.

De heer Didier Ramoudt : U werkt dus eigenlijk in een vacuüm.

Minister Eric Van Rompuy : Neen. Er is een besluit van de Vlaamse regering dat ons toelaat in die subsidiëring te voorzien.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de minister, u kunt toch niet ontkennen dat dit een voorbeeld is van een slechte werking.

Minister Eric Van Rompuy : Natuurlijk is het FIVA beter. Anders zouden we dit niet in het leven roepen.

De heer Jean-Marie Bogaert : Bovendien is het besluit van de regering alleen genomen in afwachting van het nu voorliggende decreet. De noodkreet die men de eerste drie maanden van dit jaar

slaakte, heeft mij en iedereen die bij de sector is betrokken, verontrust.

Toen een medewerker van het kabinet van de minister-president stelde dat alle niet-CVP'ers de zaak ongunstig genegen waren, hebt u terecht uw excuses aangeboden aan de commissie. Dat waarden wij heel erg. Dat was een duidelijk signaal van uw regering dat dit soort spelletjes niemand dient. Wij waren vragende partij om de visserijsector aantrekkelijk te maken, vooral voor jonge reders. We willen de sector ook meer ademruimte geven. Er moeten bovendien maatregelen worden uitgewerkt om de verdere uitverkoop van de Belgische quota op de Nederlandse markt stop te zetten. In welke mate komt het decreet daaraan tegemoet ? De minister heeft geprobeerd om ons daar in de commissie positief over in te lichten. Ik neem akte van zijn verklaringen.

Ik stelde ook een vraag over de wijze waarop de regering selectief en sturend zou optreden bij de structuurverbetering van de vloot en vooral bij het zorgen voor de objectieve criteria terzake. Ook daarop antwoordde de minister positief, en opnieuw neem ik daarvan akte. De praktijk zal uitwijzen in welke mate dit daadwerkelijk wordt toegepast.

Omwille van het belang voor de sector zullen we dit ontwerp van decreet mee goedkeuren. Onze initiële bezwaren over de structuur van het FIVA werden gedeeld door de Raad van State. Iedereen in het parlement pleit voor het verminderen van het aantal parastatalen A. De Raad van State suggereerde om daar een speciaal fonds van te maken. In de commissie werden de voor- en nadelen besproken. We blijven van mening dat de andere formule beter en democratischer werkt omdat de directe controle van het parlement en het Rekenhof veel efficiënter kan worden georganiseerd. Niettemin vinden we de visserij te belangrijk om ons tegen dit decreet te verzetten, vooral nu we van de minister de mondelinge garantie kregen dat het zo snel mogelijk in werking zal treden. (*Applaus bij de VU, de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, we vinden de titel van dit decreet, Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij en aquicultuursector, een taalkundige draak die dit Vlaams Parlement onwaardig is. De vlag dekt bovendien de lading niet, zoals we hebben proberen aan te tonen met een aantal amendementen. De afkorting FIVA is wel leuk : ze klinkt nogal

Stassen

Hollands en we hebben gisterenavond mogen ervaren dat dit in de mode is.

We zijn vooral blij met het principe dat in dit decreet wordt uitgewerkt. Het gaat met name om de reeds lang noodzakelijke financiële ondersteuning om onze Vlaamse visserij het hoofd boven water te laten houden en zelfs te verjongen, ondanks de moeilijke omstandigheden op economisch, ecologisch en vooral Europees vlak. Dat wil niet zeggen dat we het met alles eens zijn. We zijn het niet eens met de manier waarop dit decreet tot stand kwam of met de inhoud van alle artikels. Straks wil ik nog een klein amendement toelichten.

Ik wil u erop wijzen dat onze partij als eerste de visserij heeft verdedigd, zowel vanuit sociale als uit ecologische hoek. Toenmalig senator Maertens interpelleerde op 7 januari 1993 federaal minister Bourgeois in de Senaat over wat hij de desastreuze gevolgen voor mens en milieu van het gebrek aan een Belgisch zeevisserijbeleid noemde. We waren ook de eersten om federaal in de senaatscommissie een beleidsnota Zeevisserij te eisen in overleg met de Vlaamse collegae. Eind 1995 kwam die nota er, wat een primeur opleverde in de geschiedenis van de visserij.

Ook in het Europees Parlement waren het onze mensen die als eersten inzake de heropbouw van de visserij een aantal zaken wisten te verwezenlijken. Onlangs nog, in april, hebben we een symposium georganiseerd over het visserijbeleid, ter voorbereiding van de Europese visserijministerraad die op 14 en 15 april in Luxemburg plaatsvond. Daar heeft de heer Malcorps – ikzelf kon toen wegens communieverplichtingen niet aanwezig zijn – duidelijk gesteld dat de groenen en de vissers natuurlijke bondgenoten zijn omdat ze beiden werken op basis van louter ecologische principes. Daar heeft oud-collega Maertens de teloorgang van de visserij vergeleken met Renault en Clabecq. Hij poneerde toen dat wat in de visserij gebeurt even erg is als Renault en Clabecq samen en dat wij, vanuit Agalev, voor duurzame visserij zijn. Dit zijn ook onze invalshoeken in verband met voorliggend decreet.

De wijze waarop dit decreet naar voren is geschoven, ligt ons zwaar op de maag. Het verliep eigenlijk toch wel in de stijl van de oude politieke cultuur. De zogenaamde visserijsector heeft in het verleden, dat vooral federaal bepaald was, alles altijd kunnen arrangeren met één en dezelfde regeringspartij, die ook traditioneel voor landbouw bevoegd was en waardoor een beleid eigenlijk

nooit nodig bleek. De ministers volgden gewoon de sector. Met dit decreet was het net zo : de tekst en de besluiten werden door de minister met de sector binnenskamers geschreven en zonder veel controle door de hele visserijwereld in een definitieve vorm gegoten, in de vaste overtuiging dat alles wat visserij betrof zoals naar gewoonte zonder veel opmerkingen door de commissie en het parlement zou worden goedgekeurd. Die begrepen er toch niet veel van.

In het blad van de rederscentrale durfde men zelfs te beweren dat het decreet al door het Vlaams Parlement was goedgekeurd, nog voor het aan de commissie was voorgelegd. Toen dit doorprikt werd omdat de commissie om een hoorzitting vroeg – overigens een zeer gebruikelijke werkmethode in het Vlaams Parlement – bleek men het daar deze keer niet mee eens te zijn, zogezegd omwille van de hoogdringendheid. Ook de kabinetsmedewerkers hebben al genoeg gezegd, maar wat mij betreft is dit bijgelegd na de excuses van de minister. Toch toont dit enigszins aan vanuit welke achterliggende culturen men soms nog met visserijproblemen omgaat.

Mijnheer de minister, een waarschuwing : als de regering verder wil blijven rekenen op de positieve medewerking van alle commissieleden, dan moet ze een dergelijke werkwijze in de toekomst vermijden. Wat we met dit decreet hebben meegemaakt, kwam immers niet overeen met de nieuwe wind die door dit glazen huis hoort te waaien.

Op grond van het symposium dat we over de zeevisserij en de ecologische problemen hebben gehouden, heeft onze fractie toch nog een aantal bedenkingen.

Een eerste bedenking slaat terug op de voor ons, parlamentsleden, relatief geheime ministeriële besluiten en op het amendement dat ik vandaag nog heb ingediend. Teneinde het decreet een doeltreffende uitwerking te garanderen inzake een duurzamer ecologisch verantwoorde visserij en de familiale gebondenheid ervan hebben wij een decreet ingediend waarin we duidelijk voorrang vragen voor de kustvaartuigen en de technieken met lage milieu-impact, met name electrospankabel en bordenvisserij. Dat staat duidelijk uitgelegd bij de verantwoording.

Het is duidelijk gebleken dat de druk op de bokkenvisserij sterk toeneemt, zodat op korte termijn reconversie mogelijk moet zijn in de zin van milieuvriendelijke, alternatieve vismethodes, zoals dus de familie en kustgebonden bordenvisserij.

Stassen

Mijnheer de minister, in één van de uitvoeringsbesluiten staat blijkbaar dat vissers ouder dan veertig jaar niet langer voor steun in aanmerking kunnen komen. Er zijn echter twee leeftijdsgrenzen, één naar boven en één naar beneden toe. Stel dat een zoon, die nu nog te jong is, toch zijn vader wil opvolgen, dan zou die niet langer in aanmerking komen. Klopt dit? Kan dit eventueel in de uitvoeringsbesluiten worden gecorrigeerd?

We moeten erop toezien dat de familiale structuur en de ecologische verantwoording van de kustvisserij – de voornaamste waarborgen voor tewerkstelling en concurrentievermogen – op een voldoende wijze worden omkaderd opdat deze niet in de hoek zouden worden gezet door de grote bokkers, die op termijn hier in Vlaanderen zelf zullen moeten afbouwen. Als we dit niet voor ogen houden, dan gooien we het kind met het badwater weg en zullen we precies door dit decreet de oorzaak zijn van de vernietiging van onze eigen vissersvloot. Daarom was het een goede zaak een hoorzitting te organiseren, waar we naast de rederscentrale ook de Vlaamse Vissersbond en de kleine vissers konden horen. Deze laatsten voelden zich zeer in het ongewisse gelaten inzake de uitwerking van het decreet via de besluiten. Daarom moeten we in dit decreet ook voldoende waarborgen inbouwen opdat de kleine familiale kustvisserij voldoende overlevingskansen zou hebben.

Mijnheer de minister, in het belang van de kleine vissers zal onze fractie dit decreet, zelfs na alles wat er verkeerd mee is gelopen, voluit steunen. We zoeken de regering en de meerderheid onze kleine amenderingen in extremis ter zitting goed te keuren. We zijn er immers van overtuigd dat ze de toekomstgerichte overlevingskansen van onze kustvissers beter zullen waarborgen. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil de heer De Vilder danken voor zijn uitstekend verslag. Ik wil ook de commissieleden danken wiens werk ten grondslag ligt aan dit decreet. Toen ik nog maar net minister van Economie was, had ik een beleidsbrief Landbouw voortgebracht. Daarin waren ook twee bladzijden over de visserij opgenomen. Ik herinner me nog dat een aantal collega's uit de kuststreek – de heren Coens, Bogaert, Ramoudt, Maes en De Vilder – vonden dat die twee bladzijden niet vol-

stonden. Daarop volgde een afzonderlijke bespreking over de visserij. Ik heb deze materie zelfs in een afzonderlijk deel in de beleidsbrief moeten opnemen. Toen besefte ik pas echt dat we in Vlaanderen dringend decretale initiatieven moesten nemen met betrekking tot de visserijsector. Er waren nieuwe impulsen nodig via een nieuwe vorm van financiering.

Er zijn heel wat dingen gezegd. Ik wil niet in herhaling vallen, maar toch wil ik enkele elementen nader toelichten om aan te geven hoe belangrijk de visserijsector nog altijd is. Direct of indirect werken er ongeveer 10.000 mensen in de visserijsector, waarvan ongeveer 1.200 op de boten zelf. Wat zou een kust zijn zonder visserij? Het economische belang ervan mag zeker niet worden onderschat.

De huidige toestand is echter zorgwekkend. In 1955 was er een recordvangst van 72.000 ton. Momenteel is dit gedaald tot minder dan 30.000 ton, waarvan een derde deel wordt afgezet in vreemde havens. 80 percent van die vreemde havens zijn Nederlandse havens. Het parlement heeft dan ook terecht de alarmklok geluid, en de Vlaamse regering heeft dit klaar en duidelijk gehoord.

Met dit financieringsinstrument zullen we natuurlijk niet alles kunnen oplossen. Toch heb ik het volste vertrouwen in de gebruikte techniek : de subsidiëringmogelijkheden met rentesubsidie, kapitaalpremie en een waarborg van 90 percent bij de lening. Dit moet de instap van jongeren in het beroep mogelijk maken, samen met de ondersteuning van door personen gedetermineerde en familiale bedrijven. Het gaat immers om mensen. Onze regelgeving is niet gericht op kapitaalvennootschappen, maar wel op persoonsgebonden inspanningen, gedragen door eigen kapitaal en arbeid.

Het voorziene bedrag van 150 miljoen frank is een verdubbeling van wat vroeger mogelijk was. We hopen de sector de volgende jaren een nieuwe impuls te geven. Er zijn vorig jaar amper twee nieuwe boten bijgekomen, vijf of zes jaar geleden waren er dat nog negen of tien. Hopelijk krijgen we met ons financieringsinstrument nieuwe vissers, en kunnen we de vloot vernieuwen. Onze schepen zijn gemiddeld bijna twintig jaar oud. Rekening houdend met deze ouderdom moeten we dan ook nieuwe impulsen geven.

Ik vind het verkeerd om in elk debat de staatshervorming op te rakelen. Het is echter wel evident dat het heel moeilijk is om als Vlaams minister van Visserij een beleid te voeren als men in de Europese

Van Rompuy

se ministerraad niet mee kan beslissen over de visquota of over de mogelijke capaciteitsvermindering van de vloot.

We hebben nog 150 boten, waarvan er twintig in feite economisch niet meer rendabel zijn. Mevrouw Bonino stelt voor om de globale Europese vloot met 40 percent te verminderen. Als dit gebeurt, hebben we geen vloot meer. We moeten in Europa met krachtige stem radicaal niet zeggen tegen de capaciteitsvermindering. Ik geloof wel dat minister Pinxten dit ook doet.

Zoals dikwijls het geval is, zijn wij de goede leerlingen geweest, terwijl de Nederlanders 70 percent boven hun vlootcapaciteit zitten en de Engelsen 20 percent. We hebben onze doelstelling bereikt, maar we moeten Nederland een halt toeroepen. Nederland komt onder onze vlag varen, maar de vis wordt afgezet in Nederlandse havens.

Een aantal keren werd hier gezegd dat de sector zeer kapitaalintensief is. We moeten dus investeren om een Vlaamse verankering mogelijk te maken, om nog maar eens die uitdrukking te gebruiken. Een aantal elementen in het FIVA zorgen ervoor dat dit instrument in de praktijk alleen gebruikt kan worden door Vlaamse vissers. Ik heb dit ook in de commissie gezegd. Voorbeelden hiervan zijn de motoristen- en schippersbrevetten waarover de jonge vissers moeten beschikken. Deze diploma's worden uitgereikt door onze vissersscholen. Buitenlanders zullen daar waarschijnlijk geen kwalificatie voor hebben.

We richten ons dus ook op vakbekwaamheid. Het moet in de toekomst duidelijk zijn dat een Vlaams minister aan de Europese tafel moet zitten wanneer het gaat over Europese visquota. De heer Ramoudt heeft dit ook gezegd, evenals een aantal commissieleden. Visquota, de omvang van onze vloot of het markt- en prijzenbeleid moeten ook tot de Vlaamse bevoegdheid behoren. Ik hoop dan ook dat we de volgende jaren met dit financieringsinstrument inderdaad een nieuwe impuls kunnen geven.

We moeten echter geen mythe maken van de uitvoeringsbesluiten. Ontwerpen van uitvoeringsbesluiten zijn gewoon technische invullingen van een aantal zaken. Welke soorten vakbekwaamheid men moet hebben, technische details over de precieze structuur van de vennootschap die daar een beroep op kan doen, de omvang van de steun : al deze

zaken moet men toch niet in een decreet inschrijven. Ik heb die informatie gegeven.

Mijnheer Stassen, de sector stelt vragen over die veertig jaar. Misschien moet worden overwogen om die leeftijd te verhogen : het gaat om een aantal schippers met een zekere ervaring. Ik heb zelf ook ervaren hoe vlug men veertig is. We moeten deze leeftijdsbepaling opnieuw bekijken, zodat we zeker geen mensen uitsluiten. Mensen uit de sector vertelden me dat een aantal mensen gewacht hebben op het FIVA om eventueel in het beroep te stappen. Sommigen van hen zijn ouder dan veertig. Het zou zeer stom zijn om een financieringsinstrument goed te keuren, terwijl we kandidaten uitsluiten door een leeftijdsgrens. Dit punt valt zeker te bespreken.

Ik leer veel in dit parlement. Dit decreet is onder impuls van dit parlement totstandgekomen. Maar ik leer ook veel door met de mensen uit de sector te praten. Ze zijn erg praktisch ingesteld. Ze kunnen tips geven over de toepasbaarheid van zo'n decreet. Ik moet u hier zeker niet uitleggen hoe een ingewikkelde structuur deze rederijen hebben, ook qua kapitaalstructuur. Ik heb het een en het ander uit die gesprekken geleerd. Die mensen kunnen soms zwart op wit aantonen dat sommige voorstellen niet toepasbaar zijn en de sector niet vooruit helpen. Ik denk dat het goed is dat met die mensen wordt gepraat.

Als de uitvoeringsbesluiten zijn opgesteld, zal ik ze in dit parlement bespreken. Ik ben er wel van overtuigd dat ik goed heb begrepen wat er in de commissie leeft en wat de visie is van het parlement.

Ik dank het parlement voor de getoonde belangstelling. Ik ben zelf niet van de kust afkomstig, en ik woon er evenmin. Maar ik heb geleerd dat in dit parlement zeer actieve parlamentsleden van de kuststreek zetelen. Ze kunnen daarover met veel passie spreken. Op die wijze wordt de aandacht voor een sector waarin toch 10.000 mensen werken gaande gehouden. 10.000 mensen zijn immers goed voor drie Renault-fabrieken. Verder dank ik het parlement ook voor het vertrouwen dat de regering bij het uitwerken van dit decreet heeft gekregen. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Er wordt een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector (FIVA) opgericht, hierna te noemen het Financieringsinstrument.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

Het Financieringsinstrument heeft rechtspersoonlijkheid. De bepalingen van de wet van 16 maart 1954 in verband met de begroting, de rekeningen, het comptabiliteitsstelsel, het gezag en de controle op de instellingen van categorie A zijn op het Financieringsinstrument van toepassing voor zover er in dit decreet niet van wordt afgeweken.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

Het Financieringsinstrument heeft binnen het Vlaamse Gewest tot opdracht bij te dragen tot de financiering van initiatieven van reders en viskwekers alsmede van hun verenigingen en coöperaties, voor structuurverbetering in de visserij- en aquicultuursector teneinde alle verrichtingen te bevorderen die de productiviteit van de rederijen en de aquicultuur verhogen, hun rendabiliteit verzeke-

ren, en de kostprijzen verminderen. Deze verrichtingen betreffen met name :

- 1° de aanpassing van de visserij-inspanning door definitieve beëindiging van de visserijactiviteit ;
- 2° de tijdelijke stillegging van de zeevisserijactiviteiten ;
- 3° de heroriëntatie van de visserijactiviteiten door oprichting van tijdelijke samenwerkingsverbanden en gemengde vennootschappen ;
- 4° de experimentele visserij ;
- 5° de vernieuwing van de vissersvloten door bouw en modernisering van de vissersvaartuigen ;
- 6° de aquicultuur, inbegrepen de productie van schaal- en weekdieren ;
- 7° het verwerven van goederen van blijvende aard zoals vaartuigen, grond, gebouwen, constructies, bedrijfsuitrusting, installaties, machines, werktuigen en materieel, in het bijzonder bij de eerste installatie van reders en viskwekers ;
- 8° de inrichting van mariene zones langs de kusten ;
- 9° de uitrusting van de vissershavens ;
- 10° de verwerking en afzet van visserijproducten, voornamelijk in coöperatief verband ;
- 11° de verkoopbevordering en het zoeken naar nieuwe afzetmogelijkheden ;
- 12° ondersteunende maatregelen ter vrijwaring van de ingezette kapitalen tot realisatie van de beoogde verrichtingen voorwerp uitmakend van punten 1° tot 11°.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Stassen dat luidt als volgt :

Artikel 4

Aan 5° de volgende zinsnede toevoegen :

"bij voorrang de kustvaartuigen, alsmede de vernieuwing van de technieken met laag milieu-

Voorzitter

impact, met name electro-, spankabel- en bordenvisserij, ".

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 5

Het Financieringsinstrument wordt gemachtigd zowel kapitaal, rente als andere financiële tegemoetkomingen te verlenen aan verrichtingen zoals omschreven in artikel 4, ongeacht of deze gefinancierd worden met eigen middelen, met leningen, leasing of andere door de Vlaamse regering goedgekeurde financieringswijzen, beperkt tot de door de Europese Gemeenschap toegestane maxima.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

Het Financieringsinstrument wordt gemachtigd een waarborg te verlenen aan leningen bestemd voor verrichtingen in de visserij- en aquicultuursector, zoals omschreven in artikel 4.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden en modaliteiten waaronder de waarborg kan worden toegekend en uitgekeerd.

Het Vlaams Parlement bepaalt voor ieder begrotingsjaar het maximale bedrag waarvoor het financieringsinstrument waarborg kan verlenen.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

§ 1. De kredietorganisaties, leasingmaatschappijen en organismen die financiële middelen ter beschikking stellen tot verwezenlijking van de beoogde doelstellingen, hierna genoemd financieringsmaatschappijen, dienen het voorwerp uit te maken van een erkenning.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden en modaliteiten voor de erkenning van de financieringsmaatschappijen.

– *Aangenomen.*

Artikel 8

De aanvragen voor een tegemoetkoming dienen bij de bevoegde administratie te worden ingediend door de onderneming zelf, of door een erkende financieringsmaatschappij, die financiële middelen ter beschikking stelt.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

De middelen van het Financieringsinstrument zijn :

- a) een jaarlijkse dotatie lastens de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ;
- b) de terugbetalingen die voortkomen uit de uitvoering van de taken van het Financieringsinstrument ;
- c) het eventuele begrotingssaldo van het voorgaande jaar ;
- d) de bijdragen voor de waarborg ;
- e) de tegemoetkomingen van de Europese Gemeenschap in de uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap voor de Vlaamse visserij en de aquicultuur ;
- f) schenkingen en legaten.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

De waarborg van het Vlaamse Gewest wordt toegekend aan het geheel van de door het Financieringsinstrument gewaarborgde leningen bedoeld in artikel 6.

– *Aangenomen.*

Artikel 11

De Vlaamse regering stelt jaarlijks een verslag op over de werking en het beheer van het Financieringsinstrument. Tevens gelast de Vlaamse regering de daartoe bevoegde personen van de Administratie Land- en Tuinbouw om jaarlijks een rapport over de Vlaamse visserij- en aquicultuursector op

Voorzitter

te stellen. Het verslag en het rapport worden aan het Vlaams Parlement meegedeeld vóór 30 juni van het daaropvolgende jaar.

– *Aangenomen.*

Artikel 12

Het Financieringsinstrument wordt beheerd door de Vlaamse regering. Zij stelt de nodige diensten, uitrusting, installaties en personeelsleden van haar diensten ter beschikking van het Financieringsinstrument en kan, overeenkomstig de terzake geldende algemene beginselen, sommige van haar bevoegdheden delegeren aan de leidend ambtenaar die zij daartoe aanwijst.

– *Aangenomen.*

Artikel 13

Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1997.

– *Aangenomen.*

Er is een amendement van de heer Ramoudt tot toevoeging van een nieuw artikel 14 dat luidt als volgt :

Artikel 14

Een nieuw artikel 14 toevoegen, dat luidt als volgt :

De besluiten ter uitvoering van dit decreet worden binnen drie maanden na de inwerkingtreding van dit decreet bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad."

De stemming over het nieuw artikel 14 wordt aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen c.s. houdende de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie die van 4 tot 14 september 1995 in Peking heeft plaatsgehad

– 387 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van mevrouw Van Cleuvenbergen c.s. houdende de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie die van 4 tot 14 september 1995 in Peking heeft plaatsgehad.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Zal minister Van Asbroeck aanwezig zijn bij de bespreking van dit voorstel van decreet ?

De voorzitter : Dat is bij een voorstel van decreet niet noodzakelijk. Bovendien is het zo dat men meestal niet verwittigt als men wel komt.

Mevrouw Grouwels, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, dit voorstel van decreet van mevrouw Van Cleuvenbergen houdende de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie van Peking werd op twee plaatsen in dit parlement grondig besproken. Dat gebeurde vooreerst in de werkgroep Gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Die werkgroep heeft daarover een advies uitgebracht. Dat advies kwam dan aan bod in de commissie voor Welzijn en Gezondheid. Daar werd op 25 maart 1997 een grondige discussie over dit onderwerp gevoerd. De algemene sfeer van deze besprekingen was zeer open.

We hebben hierover met de betrokken minister een open discussie gevoerd. Daarbij is aandacht besteed aan een amendement dat door de regering is ingediend en waarbij werd benadrukt dat het vooruitgangsrapport waarvan sprake in het voorstel van decreet een rapport moet zijn van heel de Vlaamse regering en niet van één enkele minister. Dit amendement werd zonder enig probleem aangevaard.

Een tweede discussie had betrekking op de vraag of in het vooruitgangsrapport al dan niet rekening werd gehouden met de besluiten van het forum

Grouwels

van niet-gouvernementele organisaties, waarvan er zeer velen aanwezig waren in Peking. We hebben vastgesteld dat er van dit NGO-forum geen officiële besluiten bestaan. De commissie heeft dan ook beslist dit amendement niet op te nemen. Er is wel duidelijk gezegd dat het Vlaamse beleid inzake gelijke kansen in elk geval rekening kan houden met de punten die door de NGO's worden aangebracht.

Een derde punt van bespreking betrof de datum van indiening van het vooruitgangsrapport. Na overleg en rekening houdend met de wenselijkheid en de haalbaarheid ervan, is men tot het besluit gekomen dat het belangrijk is dat deze rapporten voor eind september worden ingediend. Er wordt wel een uitzondering gemaakt voor het eerste rapport dat in december 1997 zal worden ingediend en dat de periode sedert de conferentie in Peking tot dan zal bestrijken.

Tot slot werden de besprekingen afgerond met een eindstemming waarbij het voorstel van decreet werd aangenomen in de commissie met acht stemmen voor, bij twee onthoudingen. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, de vierde Wereldvrouwenconferentie van september 1995 werd onder de naam van de Pekingconferentie een begrip in ons land. Iedereen weet dat dit te maken heeft met gelijke kansen voor vrouwen. Alle deelnemende landen, waaronder ook België, verbonden zich ertoe om een aan hun eigen regio aangepast actieprogramma uit te werken. De initiatieven die in de verschillende parlementen van dit land werden genomen om aan de regeringen te vragen een jaarlijks vooruitgangsrapport op te maken over de stappen die elk jaar worden gezet om tot een gelijkheidskansenbeleid voor vrouwen te komen in verschillende beleidsdomeinen, zijn dan ook een garantie dat het ondertekende actieprogramma zal worden uitgevoerd.

Via dit decreet vraagt het Vlaams Parlement, via volksvertegenwoordigers over partijgrenzen heen, dat de ministers jaarlijks verslag uitbrengen over de stappen die zij in hun beleidsdomeinen ondernemen voor het gelijkheidskansenbeleid. Op die manier wordt de opvolging van de Pekingconferentie een engagement van heel de Vlaamse regering.

De minister van Gelijke Kansenbeleid is de coördinerende minister voor het gelijke-kansenbeleid. In haar beleidsbrief van 1996 kondigde zij aan een emancipatie-effectenrapport voor te bereiden. Dit zou wellicht door alle ministers kunnen worden gebruikt bij hun beleidsmaatregelen. Dit is belangrijk en zou kunnen leiden tot een praktische opvolging van en goede afspraken voor de opvolging van de Pekingconferentie. Ik vind het jammer dat de minister niet aanwezig is. Ik had namelijk willen weten hoe ver het staat met de uitwerking van dit emancipatie-effectenrapport.

Mijnheer de voorzitter, ik richt me ook even tot u. Dit voorstel van decreet werd door het Bureau van het Vlaams Parlement toegewezen aan de werkgroep Gelijke Kansen. Ik wil u er echter op wijzen dat gelijkheidskansenbeleid meer is dan welzijn. We ervaren immers systematisch dat alle materies in verband met gelijke kansen uiteindelijk in de commissie voor Welzijn moeten worden besproken. Gelijke kansen in hardere sectoren zijn echter essentiëler dan in de welzijnssector.

Om dit te bewijzen ga ik dieper in op dit onderdeel van de tewerkstelling. In haar beleidsbrief heeft de minister gewezen op een feitelijke ongelijkheid in verband met werkkansen voor vrouwen. Ze had het dan ook over een studieopdracht om de effecten van deeltijdse arbeid voor vrouwen en hun positie op de arbeidsmarkt te meten, zodat aanbevelingen voor het beleid kunnen worden geformuleerd. Ook gisteren hoorden we dat arbeidsherverdeling overal wordt gepromoot, dat er een grote verscheidenheid aan systemen bestaat. We stellen vast dat alleen vrouwen hierop ingaan. Hier schort dus wat. Beleidsaanbevelingen, wetenschappelijk ondersteund en bekeken vanuit deze ervaring, zijn dringend nodig.

Ik stel bijvoorbeeld vast dat arbeidsherverdeling voor vrouwen erg aantrekkelijk is. Minder werken biedt werknemers immers de kans om aandacht te wijden aan hun gezinsleven. Men krijgt bijkomende vrije tijd of studietijd, zodat men een andere job kan uitproberen. Het schept kansen op flexibeler werksystemen. In Vlaanderen ontvangt men bovendien nog een extra vergoeding. Anderzijds ervaren werknemers vooral voordelen voor hun eigen leven, tenminste als ze zelf bewust voor arbeidsherverdeling kunnen kiezen. Door een flexibeler loopbaan wordt men flexibeler, ontwikkelt men andere attitudes, wordt men creatiever en stijgt de kwaliteit van het leven. Toch hebben arbeidsherverdelende maatregelen nadelen, die niet steeds gekend zijn wanneer men erop ingaat. In de eerste plaats is er de steeds veranderende

Van Cleuvenbergen

regelgeving, die een weloverwogen keuze vrijwel onmogelijk maakt. Er is en blijft het inkomensverlies, waardoor vele vrouwen niet kunnen kiezen voor deeltijdse arbeid. Bovendien zorgt arbeidsherverdeling voor een te vanzelfsprekende rolbevestiging : de job van de man bepaalt de tijdsbesteding van de vrouw, nooit omgekeerd. Er zijn op korte en lange termijn grote nadelen op het gebied van sociale zekerheid. We stellen verder vast dat er een ongelijke behandeling bestaat op het werk : deeltijds werkenden bijvoorbeeld krijgen geen bijscholingskansen, hebben geen carrièremogelijkheden. Ze worden anders behandeld dan voltijds werkenden. Verder moeten deze werknemers hun vrije tijd veelal opnemen op gezinsonvriendelijke tijdstippen en is er een lagere maatschappelijke waardering, omdat deeltijdse arbeid algemeen verspreid is in zwakkere, hoofdzakelijk vrouwelijke sectoren en niet in kaderfuncties. We missen de inspirerende voorbeeldfuncties van personen met maatschappelijk aanzien die deeltijds werken.

Dames en heren, zoals ik gisteren al wilde aanbrenge is het erg moeilijk om te weten wat men nu moet doen met deze arbeidsherverdelende maatregelen. Moet men vrouwen aanmoedigen om hierop in te gaan, wetende dat er enerzijds sprake zal zijn van een groter persoonlijk comfort, maar dat er anderzijds deze nadelen aan vastzitten ? We vinden dat zich laten inschakelen in een systeem van arbeidsherverdeling een nieuwe dualiteit zou kunnen teweegbrengen, ditmaal tussen mannen en vrouwen. Daarom is het belangrijk dat de minister bevoegd voor het gelijke-kansenbeleid terzake dringend onderzoekswerk laat uitvoeren en begint met het wegwerken van de gekende nadelen. Dit niet alleen om meer mannen aan te zetten tot arbeidsherverdeling, maar vooral om vrouwen die deel zijn gaan uitmaken van dit systeem te herwaarderen. Met deze uitweiding wil ik er maar op wijzen dat het gelijke-kansenbeleid ook hardere, economische componenten inhoudt, en dat dit wel eens over het hoofd wordt gezien.

We hebben in dit decreet aan de minister gevraagd om een eerste vooruitgangsrapport op te maken tegen december 1997. Er zit dus druk op de ketel. Misschien kan dit decreet een hulpmiddel zijn voor de minister om een uitbreiding te bewerkstelligen van de te beperkte Vlaamse administratie voor Gelijke Kansen. Deze administratie, die alle beleidsdomeinen horizontaal zou moeten opvolgen, kan dit niet aan met haar huidige bezetting.

We willen de minister ook nog meedelen dat, medegeïnspireerd door de hoorzittingen die we in de werkgroep voor Gelijke Kansen hebben gehad met de emancipatieambtenaren, een van hun eindconclusies is overgenomen bij de aanbevelingen in het werkgelegenheidsdebat. Daarin staat dat de Vlaamse overheid en de Vlaamse administratie een voorbeeldfunctie moeten hebben in verband met de arbeidsherverdeling. Dit impliceert dat er ook voor hogere functies arbeidsherverdeling moet komen, zonder dat arbeidsherverdeling nog nadelig is voor de loopbaan. De minister die bevoegd is voor ambtenarenzaken moet dit opvolgen. Wij, parlementsleden, moeten erop toezien dat dit realistisch wordt uitgevoerd.

Ik hoop dat de uitvoering van dit decreet een stimulans is voor het gelijke-kansenbeleid van de Vlaamse regering. Ik hoop ook dat het jaarlijkse verslag voor het parlement en voor alle commissies een stimulans is om een globaal kansenbeleid voor mannen en vrouwen concreet uit te werken en op te volgen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer De Ridder heeft het woord.

De heer Peter De Ridder (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ongelijkheid betekent ook ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. Die ongelijkheid kan alleen maar groeien naar gelijkheid via een exponentiële curve.

In de eerste periode, namelijk de eerste maanden en jaren, is er meestal een trage groei naar gelijkheid. Pas wanneer verschillende maatregelen samen cumulatieve effecten beginnen te krijgen, komt men in het snel stijgende deel van de curve terecht. Daarom is het actieprogramma van de vierde Wereldvrouwenconferentie in Peking ook zo belangrijk voor het gelijke-kansenbeleid in Vlaanderen. Het bevat immers een aantal strategische doelstellingen die ook voor Vlaanderen en voor onze partij heel belangrijk zijn, en ook een aantal maatregelen om die doelstellingen te realiseren. Ik som er enkele heel belangrijke op : armoede en het feit dat vrouwen veel meer kans hebben om in een armoedesituatie terecht te komen, geweldpleging op vrouwen die meestal verband houdt met ongelijkheid en discriminatie, de ongelijke toegang tot de arbeidsmarkt, de ongelijke verdeling van de gezinsverantwoordelijkheden en de ongelijke deelname aan politieke en andere besluitvorming, die ikzelf ook heel belangrijk vind.

De Ridder

In dit decreet krijgt de Vlaamse regering de opdracht om jaarlijks aan het Vlaams Parlement te rapporteren over haar gelijke-kansenbeleid om het cumulatieve effect te vergroten. Dit beleid moet inclusief zijn en horizontaal door alle bevoegdheidsdomeinen lopen. Over de wijze van rapportering is een discussie ontstaan. Er is een amendement ingediend dat een subtiel verschil weergeeft in de wijze van rapportering. Ik heb dat amendement ook ondertekend, maar eerlijkheidshalve moet ik toegeven dat ik het subtiel verschil verkeerd heb ingeschat en dat ik dat amendement dus niet mee zal steunen.

U zult ook al wel hebben begrepen dat ik namens mijn fractie verklaar dat we dit voorstel van decreet bij de stemmingen volmondig zullen steunen. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, uiteraard steunen we het voorstel van decreet dat door mevrouw Van Cleuvenbergen is ingediend volmondig. Ik denk dat dat een goede zaak is. Op die manier wordt ook bij ons de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferenties geregeld. Hier werd net nog geïllustreerd dat ook in Vlaanderen nog steeds acties moeten worden ondernomen om de ongelijkheid tussen vrouwen en mannen weg te werken.

Regeringen, en daar hoort de onze ook bij, moeten daarom onder toezicht van het parlement een passend en adequaat beleid voeren om een gelijke-kansenbeleid te realiseren. Met dit initiatief zorgen we ervoor dat de Vlaamse regering het parlement regelmatig informeert over het beleid dat ze in verband met deze thematiek voert.

Onze minister voor Gelijke Kansen heeft bij haar aantreden duidelijk gemaakt, met het akkoord van de hele regering, dat er een horizontaal beleid moet en zal worden gevoerd. Wij kunnen die werkwijze uiteraard bijtreden.

Elke minister, dus ook die met bevoegdheden op de zogenaamde harde terreinen, moet binnen haar of zijn bevoegdheid gelijkberechtiging als een belangrijk beleidspunt nastreven. Daarom vinden we ook dat alle regeringsleden jaarlijks een overzicht van hun acties op dit terrein moeten overmaken aan het parlement.

Uit het oorspronkelijk voorstel van decreet werd de eerste zin uit artikel 3 echter geschrapt, op voorstel van de minister. Deze zin luidt : De Vlaamse minister bevoegd voor het Gelijkekansenbeleid bezorgt het Vlaams Parlement jaarlijks een specifiek verslag over de realisaties van zijn of haar departement.

Uit deze zin zou kunnen worden afgeleid dat het enkel de minister voor Gelijke Kansen is die een vooruitgangnota en een evaluatie over de realisaties van haar departement maakt. Wij kunnen de minister helemaal volgen in haar amendering. Wij delen dezelfde bekommernis. Elke minister heeft een verantwoordelijkheid op het vlak van het gelijke-kansenbeleid en brengt daarover verslag uit. We vinden het echter jammer dat door de amenderingen het verband met de minister voor Gelijke Kansen wegvalt.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik zou even willen reageren. Ik weet wel dat dit niet letterlijk in de tekst weerhouden is, op vraag van de minister en op vraag van de regering.

We weten echter allemaal dat het verslag van een commissie over de werkzaamheden belangrijk is. In het verslag over dit decreet heeft de minister uitdrukkelijk bevestigd dat de minister voor Gelijke Kansen waarschijnlijk zal worden aangewezen als verantwoordelijke van de regering om dit verslag op te stellen. Mijns inziens zal later de rol van de minister voor Gelijke Kansen altijd duidelijk blijken vanuit het verslag. Het is ook evident dat een minister voor Gelijke Kansen nodig is en blijft. Dat is de kern van de zaak.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Dat is inderdaad de kern van de zaak, en daarom heb ik samen met de VLD, VU en SP dit amendement ingediend. De SP trekt zich terug, wat uiteraard jammer is. Ons inziens is het belangrijk dat het verband effectief in het verslag wordt opgenomen. Ik volg uw redenering, maar ik vind het veiliger dat dit in het decreet zelf wordt opgenomen.

Daarom stellen wij een amendering voor, waarin het verband met de minister voor Gelijke Kansen wordt gelegd. Elke minister blijft inderdaad verslag uitbrengen over de werking binnen haar of zijn departement, maar de verslaggeving voor het parlement gebeurt door de minister voor Gelijke Kansen.

Van Den Heuvel

Wij handhaven het amendement en wij leggen het straks ter stemming voor. Uiteraard zullen wij het voorstel van decreet van mevrouw Van Cleuvenbergen goedkeuren. Het is een belangrijk decreet.

Het is eveneens belangrijk dat we het verder blijven opvolgen en dat we controleren of de wijze van verslaggeving op een ordelijke, nauwkeurige en efficiënte manier gebeurt. Een voorstel van decreet mag geen hoop papier zijn met wat verslaggeving erop, het moet worden gecontroleerd en opgevolgd. We hebben echter genoeg man- en vrouwkracht om daar voor te zorgen. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van mevrouw Van Cleuvenbergen c.s. houdende de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie die van 4 tot 14 september 1995 in Peking heeft plaatsgehad.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewest-aangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De Vlaamse regering brengt aan het Vlaams Parlement jaarlijks verslag uit over het beleid, gevoerd overeenkomstig de doelstellingen van de vierde Wereldvrouwenconferentie, die in september 1995 te Peking heeft plaatsgehad. Dat verslag is een voortgangsnota en houdt een evaluatie in van de maatregelen die werden genomen.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Van Den Heuvel, de heer De Ridder, mevrouw Avontrodt en mevrouw Maes dat luidt als volgt :

Artikel 2

Op de eerste en tweede regel de woorden "De Vlaamse regering brengt aan het Vlaams Parlement jaarlijks verslag uit over het beleid," vervangen door de woorden "De Vlaamse minister bevoegd voor het Gelijke-Kansenbeleid brengt aan het Vlaams Parlement jaarlijks verslag uit over het regeringsbeleid,".

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 3

Het jaarlijks verslag wordt uiterlijk op 30 september ingediend. Uitzonderlijk wordt het eerste verslag ingediend tegen 31 december 1997. Dit eerste verslag bestrijkt de periode september 1995-september 1997.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Francis Vermeiren betreffende de toepassing van het BTW-tarief van 12 percent in de sector van de sociale privé-woningen – 249 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 4

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Francis Vermeiren betreffende de toepassing van het BTW-tarief van 12 percent in de sector van de sociale privé-woningen dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- overwegende dat per 1 januari 1996 een verlaagd tarief van de belasting over de toegevoegde waarde van 12 procent werd ingevoerd in de sector sociale privé-woningen over een totale gecumuleerde maatstaf van heffing van 2.000.000 frank exclusief BTW ;

- overwegende dat dat verlaagde BTW-tarief de economische activiteit en de werkgelegenheid stimuleert ;
- overwegende dat die maatregel in de eerste plaats een sociale maatregel dient te zijn om het de particulier gemakkelijker te maken een woning te bouwen ;
- gelet op het feit dat het verwerven van een woning een belangrijk onderdeel vormt in deze huisvestingspolitiek ;
- vraagt de Vlaamse regering bij de federale regering aan te dringen de toepassing van het verlaagd BTW-tarief in de bouwsector verder te zetten na 31 december 1997.

De bespreking is geopend.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : De heer Demeulenaere, verslaggever, laat zich verontschuldigen omdat er op dit ogenblik een actie in West-Vlaanderen plaatsheeft. Hij kan hier niet aanwezig zijn.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de verslaggever is niet aanwezig, maar ik wens toch de aandacht te vestigen op het uitstekende verslag. Het resultaat van het goede secretariaatswerk is op een paar uitzonderingen na een goed relaas van wat er zich in de commissie heeft voorgedaan. Ik kom daar zo dadelijk op terug.

Ik heb gisteren zeer aandachtig het debat over de tewerkstelling gevolgd. Ik heb collega's gezien die zich ergerden aan het feit dat men over een materie discussieerde die tot de bevoegdheid van de federale regering hoort. Ik herinner me dat minister Peeters in de commissie daar de aandacht op vestigde. Hij vroeg ons er geen gewoonte van te maken om in deze plenaire zittingen bestendig aangelegenheden te behandelen waarvoor we niet bevoegd zijn.

In de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting heb ik uitvoerig mijn voorstel van resolutie kunnen toelichten betreffende de toepassing van het BTW-tarief van 12 percent in de sector van de sociale privé-woningen.

Ik blijf betreuren dat er veertien maanden moesten voorbij gaan alvorens mijn voorstel in de openbare vergadering van het Vlaams Parlement ter stemming wordt gebracht. In andere omstandigheden gaat dit gepaard met veel minder tijdverlies.

Dat het over een federale materie gaat kunnen we aanvaarden, maar men mag ook het Vlaams Parlement het recht niet ontzeggen de federale overheid – in casu de minister van Financiën – een vingerwijzing te geven. Er zijn gevallen waarin de federale overheid zich, zij het zijdelings, bemoeit met materies die ressorteren onder het Vlaams Parlement. In dit verband verwijs ik naar de reeks maatregelen ten gunste van de KMO's waarover de federale regering het vorige vrijdag eens is geworden. In hoeverre deze maatregelen een zuivere federale bevoegdheid zijn, is een discussie voor later. Ik wil me houden aan de bespreking van mijn resolutie.

Het door mij aangehaalde voorbeeld is in elk geval een antwoord op diegenen die in de commissie de federale bevoegdheid hebben ingeroepen om niets te doen. Gaan aankloppen bij de partijgenoten in het federale parlement, lijkt mij niet altijd de meest toepasselijke methode. Redelijker lijkt mij het standpunt van de heer Olivier, namelijk dat het BTW-tarief geen Vlaamse bevoegdheid is maar dat de tarifiering gevolgen zal hebben voor het huisvestingsbeleid, wat dan wel een Vlaamse bevoegdheid is. Als we daar niet over kunnen praten en ons alleen maar neerleggen bij de beslissing van andere kamers, dan heeft dit een directe impact op ons beleid.

Niemand zal kunnen beweren dat in een federale staatsstructuur een strikte afbakening van de bevoegdheden volledig sluitend is. Er duiken voortdurend wisselwerkingen op. Bepaalde federale maatregelen kunnen schadelijke uitwerkingen hebben op het Vlaamse huivestings- en sociaal beleid.

Moeten wij dan in het Vlaams Parlement bijna bestendig met gekruiste armen blijven zitten wanneer de federale overheid door haar beleid – misschien is de uitdrukking te kras – roet in het eten van het Vlaamse beleid komt gooien ? Dit is zeker niet volledig denkbeeldig.

Terloops wil ik nogmaals verwijzen naar de steunmaatregelen van de federale regering ten behoeve van KMO's. Inzake successierechten, waarover we ingestemd hebben met een herziening van de tarieven ten gunste van de familiale bedrijven – toch een bevoegdheid van het Vlaams Parlement – lijkt

Vermeiren

de federale minister van Financiën deze bevoegdheid naar zich toe te willen halen.

De discussie in de commissie over de oppervlakenorm, die door de meerderheid uit de tekst van mijn resolutie werd geschrapt, zou verder moeten worden uitgepraat en dan vooral ten gunste van de grote gezinnen met meer dan vijf kinderen.

Ten slotte wil ik er bij de Vlaamse regering op aandringen dat ze de tekst van de resolutie krachtig zou verdedigen ten overstaan van de federale regering. De betekenis van deze resolutie zal diegenen die begaan zijn met het beleid inzake sociale woningen in Vlaanderen, zeker niet ontgaan. Uit een ander debat is al gebleken dat op dit vlak nog grote inspanningen moeten worden geleverd, niet zozeer door de overheid maar door de particulieren als men wil komen tot een kwaliteitsverbetering van het woningenbestand.

De overheid kan deze inspanning zeker stimuleren door zich achter de tekst van deze resolutie te scharen en ervoor te zorgen dat het verlaagde tarief in de tijd wordt verlengd. De tewerkstelling in de bouwsector kan er zeker wel bij varen. Hopelijk kan de Vlaamse regering de federale minister van Financiën overtuigen van het sociale karakter van hetgeen wij met deze resolutie vragen.

Vanmorgen heb ik correspondentie ontvangen van de BGJG. Ik zeg niet dat wat de BGJG naar voren brengt, blindelings moet worden gevolgd. Ik stel evenwel met veel genoegen vast dat mijn stelling wordt bijgetreden door de BGJG. Ik kan me moeilijk voorstellen dat de CVP-fractie dit zomaar naast zich neer kan leggen, aangezien een voormalig eminent lid van deze fractie voorzitter is van de BGJG.

Mijnheer Van Mechelen, de voorzitter, dringt er nogmaals op aan – in naam van de BGJG – meer oor te hebben naar de normen die eigenlijk niet correct zijn. Men wil niet erkennen dat een huisgezin met vijf kinderen of meer, meer plaats nodig heeft dan een huisgezin met twee kinderen. Hoe spitsvondig moet men zijn om niet te kunnen begrijpen dat dit niet logisch is. Wie dat niet begrijpt, is van slechte wil. De Bond geeft me daar in gelijk en formuleert nieuwe voorstellen. Ik dring er dus op aan dat de resolutie die in dit verband werd ingediend en verworpen, opnieuw zou kunnen worden besproken.

Ik vermoed dat de resolutie die we nu bespreken, straks unaniem zal worden goedgekeurd. Ook de minister heeft daarop aangedrongen. Eerst vroeg hij om ons niet al te zeer met federale materies in te laten, maar hij heeft later onder druk van de CVP-fractie toegegeven. Kwam gemeenschaps senator Olivier ons niet vertellen dat minister Maystadt na een interpellatie hem in de coulissen had gezegd dat na 31 december de 12 percent zou worden afgeschaft? We waren toen allemaal verbolgen, omdat de minister ook zou hebben verklaard dat de 12 percent niet kon blijven bestaan, maar dat hij dat niet openbaar kon maken tijdens de Batibouw-beurs, omdat hij de beurs niet wilde ondermijnen. Vandaar de verbolgenheid van alle leden van onze commissie, omdat minister Maystadt de BTW-regeling wil wijzigen, maar niet de politieke moed heeft om zulks openlijk te bekenen.

Het is ook geen verstandige beslissing, want ze schaaft de tewerkstelling. Na ons debat van gisteren moeten we daar als Vlaams Parlement zeker op reageren. Het gezond verstand zegt dat dit een beslissing is die niet kan. In onze commissie leeft een grote unanimitéit over het behoud van de 12 percent. Dit mag dan al federale materie zijn, ze is van enorm groot belang voor de grote gezinnen en de gezinnen met een bescheiden inkomen. Daarom mogen we onze regering niet met rust laten. Deze voordelige BTW-voet heeft slechts een beperkte financiële weerslag op de staatskas, maar is van het grootste belang voor de tewerkstelling en de gezinsbudgetten.

Moge het gezond verstand zegevieren. Ik hoop dat na de goedkeuring van deze resolutie de gezanten van dit parlement, zijnde de leden van de regering, de resolutie met brio zullen verdedigen. Men mag zich niet verschuilen achter het bevoegdheids gordijn: deze kwestie heeft gevolgen voor Vlaanderen, voor onze mensen en onze banen. Bij een volgende staats hervorming mag dit soort anomalieën ook niet meer voorkomen.

Bij de stemming in commissie heeft onze fractie zich onthouden, omdat de problematiek van de normen uit de resolutie werd gelicht. We gaan vanzelfsprekend wel akkoord met het principe van het behoud van de 12 percent en zullen de geamendeerde resolutie dan ook goedkeuren. (*Applaus bij de VLD, de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer Marc Olivier (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, collega's, de heer

Olivier

Vermeiren heeft achttien maanden moeten wachten vooraleer zijn voorstel aan de orde kwam. Hij heeft die bespreking in de commissie gebracht op het ogenblik dat de federale regering discussieerde over Maribel. De federale regering zei toen dat het einde van het verlaagd BTW-tarief zou moeten dienen als compensatie voor dat wat toegestaan was aan de diverse sectoren inzake de sociale Maribel. De heer Vermeiren heeft het probleem acuut gesteld. Weliswaar in een totaal andere context geplaatst.

We hebben ons gehouden aan onze bevoegdheid zonder met gekruiste armen toe te zien op wat op het federale niveau aan het gebeuren is. Over de huidige regeling inzake oppervlakenormen zal ik het verder niet hebben. Het is een federale materie, die al herhaaldelijk ter sprake is gebracht in de Senaat, zowel door de meerderheid als door de oppositie. Er is daar een duidelijk antwoord op verstrekt.

De Bond van Grote en Jonge Gezinnen weet dat als basis van de berekening van de oppervlakenormen, het gezinsaspect in rekening werd gebracht. De normering, zoals ze bestaat in het Vlaams Gewest, heeft gediend als basis om het verruimde BTW-tarief van 12 percent toe te passen op de sociale privé-woningen. We kennen het standpunt van de BGJG. Ik betreur dat in dit schrijven geen melding werd gemaakt van het verlaagd BTW-tarief van 6 percent voor de sociale woningbouw. Ook dit tarief wordt bedreigd per 31 december 1997.

Bij koninklijk besluit van 1 december 1995 besliste de federale regering om het BTW-tarief te verlagen tot 12 percent voor de eerste schijf van twee miljoen frank voor woningen van maximum 190 vierkante meter en voor appartementen van maximum honderd vierkante meter. Op hetzelfde ogenblik werd besloten om het BTW-tarief in de sector van de sociale huisvesting tot 6 percent terug te brengen.

De discussie behelst het volgende : het verlengen van de BTW-gunstmaatregel na 31 december 1997 voor zowel het BTW-tarief van 6 percent in de sociale woningbouw, als voor de 12 percent in de sociale privé-woningen.

In de oorspronkelijke versie van deze resolutie verzocht men de Vlaamse regering om er bij de federale regering op aan te dringen de toegestane oppervlakte afhankelijk te maken van de gezins-

grootte. Een dergelijke vraag was zeker niet nieuw. Een wetsvoorstel van senator D'Hooghe met dezelfde doelstelling werd in de terzake bevoegde commissie van de Senaat verworpen. Dit gebeurde wel bij staking van stemmen. Mijnheer Vermeiren, ik verwijs hierbij naar het rapport namens de commissie voor Financiën van de heer Weyts over het wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit nummer 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting op toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en diensten bij die tarieven.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : U verwijst terecht naar het voorstel van de heer D'Hooghe in de Senaat maar er is ook het voorstel van de heer Rik Daems dat met een voltallige meerderheid in de kamer is weggestemd. Het is hoopvol dat er een staking van stemmen was in de Senaat maar dit bewijst dat op dit moment de beslissingen al werden genomen. Misschien kan ons betoog de minister ertoe aanzetten een andere strategie te hantieren. Ik wil daar toch duidelijk de aandacht op vestigen. We moeten niet doen alsof we het pleit al hebben gewonnen. In de kamer werd het wetsvoorstel weggestemd. Het zal moeilijk zijn voor de leden van onze regering om dat opnieuw te verdedigen. De gebruikelijke CVP-stemming van akkoord gaan zonder te verdedigen, is ongepast.

De heer Marc Olivier : Zo eenvoudig is het inderdaad niet. De standaard voor de oppervlakenormen werd jarenlang gehanteerd door de Vlaamse regering. Deze oppervlakenormen stemmen in grote mate overeen met de volumennormen die van toepassing zijn in de reglementering inzake het bekomen van een tegemoetkoming in de aflossing van de hypothecaire lening voor het bouwen, kopen of renoveren van een woning. Daar geldt een maximumvolume van 475 kubieke meter, vermeerderd met 50 kubieke meter indien de aanvragers van de tussenkomst minder dan tien jaar gehuwd zijn of samenwonen, plus 25 kubieke meter per kind ten laste. Er mag ook 50 kubieke meter bijgeteld worden voor een garage. Om de 190 vierkante meter die werd vooropgesteld door de federale regering te berekenen, moet men de vloeroppervlakte van de verdiepingen optellen. Op het federale niveau heeft de minister besloten geen rekening te houden met kelders, garages en terassen. Zolders worden pas in rekening gebracht als ze meer dan twee meter hoog zijn. De 190 vierkante meter in de federale regelgeving zijn bijgevolg op zijn minst even ruim als de volumennormen van

Olivier

toepassing in het Vlaams Gewest. Aandringen op de uitbreiding van de door de federale regering vooropgestelde oppervlaktenormen zou de volumennormen die in Vlaanderen worden toegepast, doen wankelen en dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Aandringen op een verlenging van de maatregel die het verlaagde BTW-tarief invoerde, is wel van belang. Normaal gezien loopt deze termijn af op het einde van 1997 maar het verlaagde tarief is een grote stimulans voor het verwerven van een eerste, eigen gezinswoning. Bovendien blijkt dat de minder-ontvangsten voor de federale overheid ten gevolge van de tariefverlaging ruimschoots worden gecompenseerd door de verhoogde activiteit in de bouwsector. Volgens ramingen zou de BTW-verlaging van 21 naar 12 percent geleid hebben tot 4.000 extra woningen, wat ook niet onbelangrijk is. Bovendien mag het belang van het behoud van het verlaagd tarief van 6 percent voor de sector van de sociale huisvesting zeker niet worden vergeten. Dit levert immers een belangrijke bijdrage tot de realisatie van voldoende sociale huur- en koopwoningen en daar haalt het Vlaams Gewest heel wat voordelen uit. Het is dan ook in die zin dat wij uw voorstel hebben geamendeerd. De door de commissie aangenomen tekst ziet er helemaal anders uit dan de oorspronkelijke versie van de resolutie. De kern blijft behouden, maar de tekst beantwoordt nu beter aan de momenteel meest dringende nood, namelijk een voortzetting van het verlaagde BTW-tarief in de bouwsector in zijn geheel, van de 12 percent voor de bouw van bescheiden woningen door particulieren en van de 6 percent voor de realisatie van sociale huur- en koopwoningen in het kader van de sociale huisvesting.

Deze zaak werd in het verleden, zelfs onder het beleid van voorzitter De Batselier, nauwlettend en van nabij gevolgd. Het Vlaams Gewest en de Vlaamse regering hebben de rol van turbomotor gespeeld met betrekking tot de verlaagde BTW. Om de resolutie zeer actueel te maken en om de essentie weer te geven van wat door de commissie werd beoogd, hebben we daarom bij wijze van amendement gevraagd om twee zaken te doen. Ten eerste dringen wij erop aan om de speciale tarieven in de bouwsector te behouden. Ten tweede wensen we de titel te amenderen om tot nog grotere duidelijkheid te komen. Daarbij zeggen we wel dat het gaat om de verlaagde BTW-tarieven in de bouwsector in het algemeen, maar in de aanhef tot de tekst van de resolutie hebben we het element van

de sociale woningbouw uitdrukkelijker opgenomen.

Mijnheer Vermeiren, het verheugt mij dat u, na uw verklaring van vandaag, deze resolutie zult goedkeuren. In de uiteindelijke tekst hebben we niets moeten wijzigen. Alleen de aanhef van de titel werd veranderd en een paragraaf toegevoegd aan de overwegingen. Ik hoop dat het hele Vlaams Parlement deze resolutie unaniem zal goedkeuren en dat deze inderdaad een pleidooi vormt om de Vlaamse regering een steuntje in de rug te geven om terzake initiatieven te nemen, om overleg te plegen en om de federale regering ertoe te bewegen om deze maatregelen niet te beëindigen, maar ook nog na 31 december 1997 te verlengen. (*Applaus bij de CVP, de SP en de VLD*)

De voorzitter : De heer Kenzeler heeft het woord.

De heer André Kenzeler (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, ik ben verheugd hier als tweede spreker aan bod te mogen komen. Immers, indien ik hier onmiddellijk na de heer Vermeiren het woord had moeten voeren, dan zou ik het wel heel moeilijk hebben gehad hem van antwoord te dienen, gezien zijn soms heftige manier van optreden en de moeilijkheid hem desnoods te overtuigen van zijn ongelijk.

Deze resolutie hebben we reeds zeer uitvoerig besproken in de commissie. We hebben hierover een goede gedachtewisseling gevoerd. Toch sta ik erop hier terug te komen op de historiek waaruit dit alles is gegroeid. In het verleden werd deze maatregel in de eerste plaats genomen om de vele aanwezige spaargelden om te zetten in onroerende goederen. Het is precies vanuit dat oogpunt dat de federale regering begin november 1995 besliste tot een tijdelijke vermindering van de BTW op openbare en particuliere sociale woningen.

Sta mij toe de situatie toe te lichten zoals die bestond voor en na 1 januari 1996. Door het KB tot wijziging van het KB nr.20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven zoals nadien gewijzigd, worden als sociale woningen beschouwd en aan het tarief van 12 percent onderworpen, de levering van nagenoemde gebouwen bestemd voor de sociale huisvesting.

Ten eerste, privé-woningen die worden geleverd en gefactureerd aan de gewestelijke huisvestingsmaatschappijen, aan de door hen erkende maatschappij-

Kenzeler

en voor sociale huisvesting, aan de provincies, aan de intercommunales, aan de gemeenten, aan de intercommunale openbare centra voor maatschappelijk welzijn, aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en aan de gemengde holding-maatschappijen waarin de overheid een meerderheid heeft, en die door deze instellingen of maatschappijen worden bestemd om als sociale woningen te worden verhuurd.

Ten tweede, privé-woningen die worden geleverd en gefactureerd aan de gewestelijke huisvestingsmaatschappijen, aan de door hen erkende maatschappijen voor sociale huisvesting en aan de OCMW's, en die door deze maatschappijen of centra worden bestemd om als sociale woningen te worden verkocht.

Ten derde, privé-woningen die als sociale woningen worden geleverd en gefactureerd door de gewestelijke huisvestingsmaatschappijen, door de door hen erkende maatschappijen voor sociale huisvesting en door de OCMW's.

Ten vierde, woningcomplexen bestemd om te worden gebruikt voor de huisvesting van bejaarden, leerlingen en studenten, minderjarigen, thuislozen en personen in moeilijkheden, en die worden geleverd en gefactureerd aan publiekrechtelijke of privaatrechtelijke personen die beheren : de verblijfsinrichtingen voor bejaarden welke door de bevoegde overheid zijn erkend in het kader van de wetgeving inzake bejaardenzorg ; internaten die zijn toegevoegd aan scholen of universiteiten, of die daar eventueel van afhangen ; de jeugdbeschermingstehuizen en residentiële voorzieningen die op duurzame wijze, in dag- en nachtverblijf, minderjarigen huisvesten en die erkend zijn door de bevoegde overheid in het kader van de wetgeving op de jeugdbescherming of de bijzondere jeugdbijstand ; opvangtehuizen die in dag- en nachtverblijf thuislozen en personen in moeilijkheden huisvesten en die erkend zijn door de bevoegde overheid.

Worden aan het tarief van 6 percent onderworpen : ten eerste, de omvorming, de renovatie en het herstel van onroerende goederen van meer dan 20 jaar die hoofdzakelijk als particuliere woningen worden gebruikt ; ten tweede, privé-woningen die bestemd zijn om aan gehandicapten te worden verhuurd en die worden gebouwd door de gewestelijke huisvestingsmaatschappijen, de door hen erkende vennootschappen, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provincies, gemeenten en

intercommunales ; ten derde, collectieve instellingen voor gehandicapten.

Dan krijgen we de toestand van 1 januari 1996 tot 31 december 1997. Ten eerste, de BTW betreffende de sociale woningen die voorheen aan 12 percent was onderworpen, werd teruggebracht tot 6 percent. Aan de definitie van het begrip sociale woning werd niets veranderd.

Ten tweede, de BTW op een particuliere sociale woning werd verlaagd tot 12 percent. De regering besliste het begrip sociale woning uit te breiden door de privé-woningen die aan het criterium van toegelaten maximumoppervlakte voldoen als sociale woningen te beschouwen.

Ook in de commissie hebben we uitvoerig over die 190 vierkante meter gesproken of over het overeenstemmende volume. Het is misschien moeilijk om hiervoor een algemene regeling te vinden. Er moet echter een grens worden getrokken. Ook de Vlaamse regering heeft terzake een standpunt ingenomen. Daarom hebben we beslist om er niets aan te wijzigen.

De maximumoppervlakte van een huis is dus 190 vierkante meter, wat zou overeenstemmen met een volume van 600 kubieke meter, waarbij kelder en garage niet zijn inbegrepen en de zolder slechts indien de hoogte van de zijmuur meer dan 1 meter bedraagt. De maximumoppervlakte voor een appartement is 100 vierkante meter, wat zou overeenstemmen met een volume van 300 kubieke meter. Het criterium van de oppervlakte werd verkozen boven het criterium van het volume omdat dat door de administratie van de BTW gemakkelijker kan worden gecontroleerd op een architectenplan.

Voor de woningen die aan de oppervlakenorm voldoen, zal een eerste schijf van 2 miljoen frank aan het verlaagde BTW-tarief van 12 percent worden onderworpen, hetgeen dus de kostprijs met een totale som van 180.000 frank vermindert. Het begrip eerste schijf dient niet strikt te worden geïnterpreteerd. Indien een bouw al is begonnen, mogen ook latere facturen dan de eerste aan het verlaagde BTW-tarief worden onderworpen.

Ten derde, vanaf 1 november 1995 werd de anciënniteit van twintig jaar tot vijftien jaar beperkt met betrekking tot verbouwings-, renovatie- en herstelwerken aan woningen die reeds langere tijd aan het tarief van 6 percent zijn onderworpen.

Kenzeler

Om budgettaire redenen echter, onder andere ter compensatie van de afgeschoten Maribel-operatie, is de federale regering weinig genegen om deze BTW-verlaging na 1997 verder te zetten.

De genomen beslissing werd geacht niet alleen een zeer gunstig effect te hebben op de activiteiten in de sector van de sociale woningbouw, maar ook in de particuliere bouwsector. Dit kwam vooral door de beslissing om het begrip sociale woning te verruimen tot een deel van de privé-sector.

Woningen die gezinnen met bescheiden tot middelmatige middelen bouwen of kopen in de privé-sector, kunnen op die manier genieten van een verminderd BTW-tarief, wat de eigendomsverwerving zeker ten goede zal komen. Het stimulerend effect op de tewerkstelling mag ook zeker worden vermeld. Tenslotte is de bouwsector een zeer belangrijke economische activiteit met een hoge tewerkstellingsgraad. In de socialehuisvestingssector zal de beslissing om de BTW te verlagen tot 6 procent zeker positieve gevolgen hebben voor de sociale doelgroep, dit door het kostenbesparend effect ervan. Daardoor wordt ook een sociale woning beduidend goedkoper.

Bovendien kunnen op die manier met dezelfde budgettaire middelen wellicht meer sociale woningen worden gebouwd. Het is echter jammer dat deze maatregel slechts geldig zal zijn tot 31 december 1997. De vraag kan zeker worden gesteld om deze zeer gunstige BTW-tarieven ook na 1997 te behouden voor zowel de openbare als de particuliere socialewoningbouw.

In haar standpuntbepaling van eind 1995 zei de Vlaamse regering akkoord te kunnen gaan met de beslissingen van de federale regering inzake een tijdelijke verlaging van de BTW op openbare en particuliere sociale woningen. Tegelijk werd voorgesteld om bij de federale regering aan te dringen op een verlenging van deze BTW-verlaging, ook na 1997, voor socialewoningbouw. De Vlaamse regering gelastte de voorzitter dan ook onverwijld om deze beslissingen mede te delen aan de minister van Financiën. Bijgevolg zullen we om de uiteenzette redenen deze resolutie met dat amendement goedkeuren. (*Applaus bij de SP, de CVP en de VLD*)

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik heb zeer aandachtig geluisterd en dank de spreker dat hij mijn geheugen over deze wetgeving tot in de details heeft opgefrist.

Welke evolutie hebben we meegemaakt in de commissie ? Een eerlijk minister zei me dat mijn resolutie goed was, maar dat we in een gefederaliseerd land leven : we moeten afleren ons te bemoeien met zaken die ons niet aangaan. Dat was zijn eerste standpunt. Ik slikte, maar ik dacht bij mezelf dat dit een moedig man was. De resolutie was echter niet slecht, iedereen was ermee begaan en vond het een goed idee. De CVP heeft de minister dan onder druk gezet en zei dat de resolutie-Vermeiren in feite nog niet zo slecht was. De heer Olivier deed er dan nog een schepje bovenop. Toen zei de minister, die niet alleen een moedig maar ook een wijs man is : als de CVP Vermeiren steunt, dan zal ik dit wat afzwakken. Als de CVP echter denkt dat ik hier alleen in de kou zal staan, dan doe ik niet mee. Wat gebeurde er vervolgens ? De minister besloot dat 80 procent van de resolutie-Vermeiren aanvaard kon worden en iedereen was gelukkig. Intussen zei de heer Olivier dat de federale minister zijn beslissing eigenlijk al had genomen en heel het land misleidde op zaak-Batibouw, zoals ik daarstraks al zei.

Nu zijn we verder en hebben we een debat achter de rug. De verantwoordelijkheid van die moedige, wijze minister is des te groter. De heer Olivier heeft gezegd, mijnheer de minister, dat uw voorganger een turbomotor had. Hij is er ooit in geslaagd de federale regering van zijn en ons gelijk te overtuigen. Onze voorzitter glunderde op zijn stoel !

Zal die minister, die tot uw fractie behoort, en gesteund wordt door de almachtige CVP, met een turbo rondrijden ? Of komt hij terug met een snorfiets ?

Dat is het grote gevaar. Het zou kunnen dat die moedige, wijze man, door de bekentenis van de CVP en door de bestaande druk, met alle zonden Israëls zal worden beladen als hij zonder turbo, op een snorfiets terugkomt. Ik wil dat vermijden, want de resolutie, en de achterliggende idee, zijn goed. Ik hoop oprecht dat de fracties die straks deze resolutie zullen goedkeuren, met die zware motoren over Leuven – als u begrijpt wat ik bedoel – trekken om te benadrukken dat dit niet kan. Anders hebben we onszelf misschien geamuseerd, maar dan hebben we onszelf ook nogmaals belachelijk gemaakt. Wat denk u daarover, mijnheer Kenzeler ?

De heer André Kenzeler : Ik ben eigenlijk blij dat u me uitnodigt om wat pingpong te spelen met onze minister en een sterke CVP.

Ik ben vereerd. U hebt de minister een wijs man genoemd. Hij behoort tot mijn partij. Ik ga er dus van uit dat hij ons wijze raad zal geven over hoe we dit probleem moeten oplossen.

De heer Francis Vermeiren : Hij heeft moedige uitspraken gedaan. Daardoor is zijn verantwoordelijkheid groter geworden. Daarna heeft hij, weliswaar onder druk van de CVP, ervoor gekozen om niet geïsoleerd te worden, maar de verantwoordelijkheid van de minister is daardoor des te groter geworden.

De heer André Kenzeler : De minister zal zijn verantwoordelijkheid wel opnemen. Ik denk dat hij beter via Maasmechelen naar Brussel komt, en daarbij Zaventem vermijdt. Dat zal hem toelaten om zeker met zijn turbo aan te komen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het licht van de vorige tussenkomsten kan de indiener van deze resolutie eigenlijk erg gelukkig zijn met het feit dat deze zaak lang heeft aangeslept.

De resolutie komt immers precies op tijd. Ze komt er op een ogenblik dat er officieel een beslissing moet worden genomen.

We kennen de agenda van de bevoegde minister. In de wandelgangen neemt hij volksvertegenwoordigers in vertrouwen, en geeft hij uiting aan zijn diepste emoties en gedachten. We hebben daarvan kennis genomen. Zoals de heer Vermeiren geloof ik ook dat er misschien een turbodiesel moet worden geïnstalleerd. Als deze resolutie meer wil zijn dan een vrijblijvende tekst, als Vlaanderen echt wil wegen op het politieke beleid van dit land, dan is het ogenblik aangebroken om hier bij de meerderheidspartijen op aan te dringen. Op die wijze kunnen we dan, gesteund door de eendrachtige goedkeuring van deze resolutie, iets bekomen in de periode na 31 december 1997. De Volksunie zal deze resolutie dan ook goedkeuren.

De voorzitter : De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil

hier even inspelen op wat men van de minister wenst.

In één van de laatste paragrafen van het verslag van de commissievergadering staat het volgende : de minister meent dat het amendement van mevrouw Heeren en consoorten alle steun verdient. Einde citaat. Als men de ontwikkelingen bekijkt, dan moet men vaststellen dat dit vandaag eigenlijk – behoudens enkele tekstverbeteringen – ter stemming ligt. De minister is dus van oordeel dat dit alle steun verdient. In de loop van die discussie heeft de minister inderdaad zijn kar wat gedraaid.

De minister wijst erop dat de kar niet mag worden overladen. Dit is jammer, want ik voelde wel wat voor de oorspronkelijke tekst van de resolutie van de heer Vermeiren, vooral waar hij verwijst naar de oppervlakte van de sociale privé-woningen en het bepalen van de oppervlakte in functie van de gezinsgrootte. Het wetsvoorstel dat oorspronkelijk door de heer Daems werd ingediend in de federale Kamer, werd volledig afgeschoten. Later was er in de Senaat een voorstel van de heer D'Hooghe, dat bij staking van stemmen heeft gefaald.

We kunnen gebruik maken van de evolutie om de tekst van de heer Vermeiren te doen aannemen. In het kader van de sociale woningen is dit een zinnige tekst, zeker aangezien deze ook betrekking heeft op het gezin en op de gezinsgrootte. In dit opzicht is het jammer dat sommige paragrafen van de resolutie het niet hebben gehaald.

Anderzijds is het goed dat de sociale woningbouw en het BTW-tarief van 6 percent in de besprekingen van de commissie aan bod zijn gekomen. De oorspronkelijke resolutie van de heer Vermeiren had daar nochtans niet in voorzien. Het behoort niet tot onze bevoegdheid, maar wel tot onze belangensfeer. Daarbij verwijs ik naar de besprekingen in de commissie : het bleek nog maar eens duidelijk dat bevoegdheden en belangen niet altijd in hetzelfde kamp liggen. Dit heeft reeds meermaals en op verschillende gebieden tot problemen geleid.

Het Vlaams Blok zal de resolutie, zoals ze momenteel voorligt, steunen, maar betreurt het dat een aantal zaken uit de oorspronkelijke resolutie zijn verdwenen.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Vooreerst wil ik de heer Vermeiren danken voor de manier waarop hij mij in

Peeters

dit debat heeft gesitueerd. Ik wil er echter aan herinneren dat ik geen behoefte heb gevoeld om de kar te keren. Ik heb in de commissie gezegd dat het belangrijker is zich bezig te houden met de eigen bevoegdheden en daar dan ook werk van te maken. De maatregelen op federaal niveau hebben natuurlijk wel een impact op ons, maar tot nader bericht is de BTW een federale materie.

Wat het standpunt van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen betreft, wil ik aan de heer Van Mechelen antwoorden dat ook hij zich het best richt tot de federale regering om die BTW-materie te bespreken. Ik zal dan ook vragen dat overleg kan worden gepleegd met de verschillende gewesten.

Ik heb in de commissie duidelijk aangetoond dat men met deze maatregelen en met deze oppervlaktenormen een woning bouwt tot en met vier slaapkamers. Ik zal daar niet verder op ingaan, maar dit geeft inderdaad de mogelijkheid om een grote gezinswoning te bouwen. Ik zei dat de achterliggende bedoelingen ervan zeer goed zijn. We zullen het ook kunnen gebruiken. Mijnheer Vermeiren, als ik daarvoor langs Leuven moet, dan zal ik dat even doen. Ik heb het voordeel te weten dat ik via Leuven moet. Voor u is dat een beetje moeilijker : u zult op dit ogenblik een veel grotere ronde van Vlaanderen moeten maken dan wij. (*Gelach*)

Ik meen ook terzake met de voorzitter van dit parlement, tevens mijn voorganger op het gebied van huisvesting, de perfecte tandem te kunnen vormen. Onderschat ons op dat vlak niet : we zullen doen wat we kunnen doen. Als we er echter zelf niet over kunnen beslissen zullen we er ook niet over beslissen. Maar we zullen tot het uiterste gaan om deze maatregel mee te bepleiten. Het zal trouwens alleen een versterking betekenen van wat we op dit ogenblik doen. Precies omdat het die sociale aspecten benadrukt, meen ik dat het amendement dat de heer Olivier heeft ingediend een goed amendement is.

Dan komen we inderdaad tot een algemeen standpunt : een ondersteuning voor wat we doen ten aanzien van de bouwsector en een ondersteuning van de kansen geboden aan jonge mensen om die stap naar bouwen te zetten. Dit sluit aan bij de maatregelen die we momenteel hebben getroffen. Met deze sector gaat het goed : we zien een verhoogd aantal tussenkomsten in de leningslast. Bij de begrotingscontrole heb ik daarvoor 200 miljoen frank meer gekregen. Ook was er bij de begrotings-

controle een verhoging van de verbeteringspremies met 100 miljoen frank. Het gaat goed met de renovatiesector. Verder zijn we, zoals u weet, bezig met de maatregel van de verzekering tegen het inkomensverlies. Daarvoor hebben we ook al een budget uitgetrokken. Het gaat hier dus over een geheel van maatregelen die zich aandienen. Als we dan een verlenging van deze maatregelen zouden kunnen bewerkstelligen, dan kan dit alleen maar stimulerend werken, en zowel jonge mensen als de bouwsector ten goede komen. Het verheugt me dan ook danig dat het Vlaams Parlement zowel mij als mijn collega, de Vlaamse minister van Financiën, die eveneens onderhandelt met haar federale evenknie, steunt om dit te bepleiten. Misschien is die steun zelfs unaniem. We zullen dus al het mogelijke doen om deze maatregel tot stand te brengen. (*Applaus*)

De voorzitter : Op dit voorstel van resolutie werden twee amendementen ingediend door de heren Olivier, De Loor, Kenzeler en mevrouw Heeren en de heer De Vilder.

De stemmingen over deze amendementen worden aangehouden.

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de aangehouden stemmingen over de amendementen en de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.30 uur.*

BIJLAGE

MONDELINGE VRAGEN

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 24 april 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Emiel Verrijken tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de weerslag van het schrappen van de geplande BDBH-missie naar Brazilië op de Vlaamse export

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller opent zijn betoog met de constatactie dat een door de federale overheid geplande handelsmissie naar Brazilië, die zou doorgaan onder leiding van prins Filip, door de Braziliaanse autoriteiten de facto "persona non grata" is verklaard. Voor de eerste keer in de economische geschiedenis van Brazilië bleek het land niet bereid om een handelsdelegatie officieel te ontvangen.

De oorzaak van dit incident is te zoeken in de toekenning door de Koning Boudewijnstichting van haar prijs voor ontwikkelingssamenwerking aan de Braziliaanse organisatie "Boeren zonder grond". Een organisatie die door de Braziliaanse overheid, wier blazoën misschien ook wel niet geheel vrij is van smetten, bepaald niet gesmaakt wordt, en zelfs als staatsvijandig wordt beschouwd. In Brazilië lopen er terzake trouwens aanklachten wegens moord tegen bestuursleden van die boerenorganisatie.

Het hoeft volgens de vraagsteller geen betoog dat de afgelasting van deze handelsmissie een negatieve impact zal hebben op de handelsbetrekkingen met Brazilië. Dit is des te erger daar onze economie grotendeels van de export moet leven, én doordat er hier een bijzonder hoge werkloosheid heerst (cf. de recente OESO-uitlatingen terzake). Het komt de heer Verrijken dan ook onverantwoord over dat precies België, en dan in het bijzonder de Belgische monarchie, als enige het nodig acht om de Braziliaanse regering voor het hoofd te stoten. Geen enkele van de ons omringende landen heeft zulks tot nog toe gedaan. Noch Nederland, noch Duitsland, noch Frankrijk, noch Groot-Brittannië hebben hun handelsbetrekkingen met Brazilië op het spel willen zetten. België had overigens

des te minder reden zulks te doen, aangezien zijn handelsvolume met Brazilië in comparatief perspectief veeleer bescheiden uitvalt. Zo heeft bijvoorbeeld onze buur, en rechtstreekse concurrent, Nederland, een vier keer zo groot handelsvolume met Brazilië. Uitgedrukt in Belgische franken is er hier sprake van een zakencijfer van ongeveer honderd miljard frank tegenover een zakencijfer van ongeveer 25 miljard frank. Van die laatste 25 miljard frank is niet duidelijk welk deel ervan Vlaanderen voor zijn rekening neemt, de statistieken over de buitenlandse handel omvatten immers alleen Belgische cijfers.

Tegen de achtergrond van deze gegevens meent de heer Verrijken dat we ons hoegenaamd niet de luxe kunnen veroorloven om een maandenlang intens voorbereide handelsmissie zomaar te laten "fnuiken". Economische zendingen onder aegide van een hoge politieke verantwoordelijke kunnen volgens de vraagsteller immers potentieel wel degelijk enig effect sorteren op de handelsbetrekkingen.

Onder verwijzing naar het feit dat de minister-president enige tijd terug een missie geleid heeft naar Chili (waarmee nochtans slechts voor 5 miljard frank – d.w.z. 5 keer minder dan met Brazilië – handel wordt gerealiseerd), meent de vraagsteller te mogen vaststellen dat de Vlaamse minister-president bereid is om zich in te zetten voor de bevordering van de handelsbelangen van de Vlaamse ondernemingen.

Concreet vraagt hij dan ook of er nu geen initiatief zou moeten worden genomen door de Vlaamse overheid, in de zin van het zenden van een Vlaamse handelsmissie naar Brazilië?

In meer algemene zin richt hij aan de minister-president ook de vraag of het nu niet hoog tijd is dat er finaal een einde wordt gemaakt aan het bestaan van Belgische handelsmissies. De Vlaamse economie kan zich enkel echt profileren door uitsluitend Vlaamse missies naar het buitenland te sturen.

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

Voor wat het laatste aspect van de vraag betreft, stelt de minister-president dat deze kwestie mee ingebed dient te worden in de aanstaande discussie over de nieuwe strategische aanpak van Export Vlaanderen. Het nieuwe strategische plan is immers ten dele een voortzetting van het goede dat

reeds vroeger bestond, maar omvat eveneens een aantal nieuwe aspecten.

Zo kwam, in het kader van de besprekingen rond de omvorming van de VDBH naar Export Vlaanderen, reeds duidelijk als basisbeginsel naar voor dat de exportbevordering in de eerste plaats voor en door de ondernemingen dient te gebeuren.

Binnen dit strategische kader moge het daarenboven duidelijk zijn dat de optie werd gelicht om naar de toekomst toe heel sterk bedrijfs- en ondernemingsgebonden missies te organiseren. Men stapt meer en meer af van de grotere missies, en komt tot efficiëntere en effectievere missies in "zakformaat".

Dit belet echter geenszins dat het in bepaalde omstandigheden wel degelijk nuttig en aangewezen kan zijn om "gekoppelde" zendingen te doen, omdat deze het additionele voordeel hebben dat ze bepaalde, economisch relevante, deuren kunnen openen. Bij het afsluiten door Vlaanderen van akkoorden met andere landen (zoals daar zijn de Baltische staten, Hongarije, Polen, Zuid-Afrika, Chili, e.a.), speelt bijvoorbeeld niet enkel het intrinsiek politieke belang van deze akkoorden mee, maar ook de factor dat ze een bijzonder nuttig referentiekader kunnen vormen om toegang te krijgen tot een aantal economische besluitvormers uit zowel de publieke als de privé-sfeer in de betrokken partnerlanden.

Derhalve zal voor elk geval steeds opnieuw moeten worden nagegaan welke de meest adequate vorm kan zijn voor een op het getouw te zetten handelsmissie. Maar hoe dan ook blijft steeds het adagium gelden dat de ondernemingen zelf alfa en omega zijn als het gaat over exportbevordering.

Overigens klopt het dat de Belgische economische missie, voorgezeten door prins Filip en minister Maystadt, die van 3 tot 9 mei Brazilië zou aandoen, is afgelast, omdat de Braziliaanse autoriteiten officiële contacten weigerden. De reden hiervan was inderdaad de uitreiking van de "internationale prijs Koning Boudewijn voor Ontwikkeling" aan de "Organisatie van Boeren zonder Grond" op 19 maart. De prijs, ten belope van 4 miljoen frank, was toegekend door een onafhankelijke jury in de schoot van de Koning Boudewijnstichting.

Voor wat de kwalificaties die door de Braziliaanse autoriteiten worden toegevoegd aan deze organisatie van Boeren zonder Grond betreft, meent de minister-president dat het hem in wezen niet toekomt zich hierover uit te spreken. Hij wenst echter

wel duidelijk te affirmeren dat hij ook heel zeker afstand neemt van de door de vraagsteller terzake gemaakte opmerkingen. Ook voor een buitenstaander moge het immers duidelijk wezen dat de acties van de betrokken organisatie kaderen in het algemeen menselijk streven tot zelfverwerkelijking, waarvoor een minimum aan basisgoederen en basismogelijkheden absoluut noodzakelijk zijn. Over de legitimiteitskwestie kan dan ook geen uitspraak worden gedaan.

Export Vlaanderen had meegewerkt aan de voorbereiding van deze BDBH zending, o.a. via een seminarie te Gent.

Export Vlaanderen tracht nu de afgelasting van de BDBH-zending naar Brazilië onder leiding van prins Filip op te vangen, en aldus de repercussies van deze afgelasting op de Vlaamse export naar Brazilië te minimaliseren, te compenseren, of ongedaan te maken.

Op een totaal van 87 Belgische bedrijven die geïnteresseerd waren in deelname aan deze zending, bleken er 52 Vlaamse bedrijven te zijn. Hetgeen illustratief kan zijn voor de handelsstromen vanuit respectievelijk Noorden en Zuiden van dit land. Aan deze Vlaamse bedrijven werden op 26 maart 1997 volgende alternatieven voor prospectie van de Braziliaanse markt voorgesteld :

- een prospectiereis naar Brazilië op individuele basis, met een afsprakenprogramma voorbereid door het kantoor van Export Vlaanderen te São Paulo ;
- een door Export Vlaanderen georganiseerde "business to business"-zending naar Brazilië in de maand september 1997 ;
- prospectie van de Braziliaanse markt aansluitend op de zending van Export Vlaanderen naar Chili en Colombia in november 1997.

Op vandaag werden 14 reacties ontvangen. Drie bedrijven opteren voor een individuele prospectiereis, zeven bedrijven verkiezen een prospectie van de Braziliaanse markt aansluitend op de zending naar Chili en Colombia, en vier bedrijven zijn niet meer geïnteresseerd in een prospectiereis naar Brazilië. In deze laatste categorie zitten uitsluitend bedrijven die reeds voldoende vertegenwoordigd zijn in Brazilië en banken die een deelname aan de prinselijke zending overwogen op basis van de lijst van deelnemende klanten.

Op datum van afsluiting van de inschrijvingen en van de annulatie van de zending (3 maart) waren er echter slechts 16 bedrijven effectief ingeschreven : 12 bedrijven (waarvan 8 Vlaamse : 4 met prospectie-initiatieven, 4 uit "protocollaire" overwegingen), 3 banken, 1 advocatenkantoor.

Daarnaast was ook de officiële opening, in aanwezigheid van prins Filip, van een Kredietbank-kantoor in São Paulo voorzien. Maar gezien er enige vertraging is opgetreden inzake officiële vergunningen, wordt de opening nu pas voorzien voor het einde van de maand mei.

Afrondend kan dus worden gesteld dat Export Vlaanderen onmiddellijk alle nodige inspanningen heeft gedaan voor het uitwerken van alternatieven. Hierbij werd het, eveneens in het strategische plan vervatte, principe van de aanpak "op maat" gehanteerd. Vanuit Export Vlaanderen is er dus wel degelijk heel snel en alert opgetreden om, vanuit economisch oogpunt, een oplossing te geven aan potentieel ontstane problemen.

3. Replieken

De heer Verrijken prijst de minister-president voor de doelmatige "depannage" die zijn diensten in deze zaak hebben uitgevoerd, maar wenst er toch nog op te wijzen dat, zijns inziens, in het groter geheel der dingen, de Vlaamse en Waalse economie ten gronde van elkaar verschillen. Dit structurele gegeven vraagt, ook op het terrein van de exportbevordering, een structurele oplossing. Volgens de

heer Verrijken ware het dan ook aangewezen dat er stelselmatig een politieke beleidslijn zou worden aangehouden waarbij de promotie van Vlaamse bedrijven in het buitenland, enkel en alleen nog door Vlaanderen zou mogen gebeuren. Dit eventueel met steun van een soort "permanente politieke handelsreiziger", die aan de Vlaamse missies het nodige bijkomende gewicht kan verlenen. Zulks is volgens hem overigens reeds binnen het huidige Belgische stelsel van bevoegdheidsverdeling mogelijk. In elk geval moet er een einde komen aan de deelname van Vlaamse bedrijven aan missies onder Belgische vlag, en onder prinselijke bevoogding.

De minister-president herhaalt in zijn repliek dat één van de basisopties van het Vlaamse exportpromotiebeleid er precies in bestaat om de eigen herkenbaarheid in het buitenland te vergroten. Tegelijk vestigt hij er echter de aandacht op dat export in de eerste plaats voor en door de ondernemingen dient te gebeuren, en derhalve slechts in secundaire orde een politieke profilering kan inhouden. Voor wat betreft de, nuttige deelname van een politiek verantwoordelijke aan dergelijke handelsmissies, wijst de minister-president er tenslotte nog op dat hij daarvoor wel degelijk ruimte heeft voorzien in zijn jaarprogrammatie. Het bijstaan van Vlaamse handelszendingen behoort immers expliciet tot zijn bevoegdheden, en kan inderdaad soms een additioneel gunstig effect sorteren.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 24 april 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de verhandeling door bedrijven in Vlaanderen van elektroshock-wapens

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Verwijzend naar een vroeger door haar gehouden interpellatie, met daaraan gekoppelde met redenen omklede motie, over de uitvoer van wapens en wapentechnologie, stelt mevrouw Cecile Verwimp-Sillis dat haar huidige vraag over een specifiek type van wapen gaat. Met name over elektroshock-wapens, en in het bijzonder over de verhandeling van deze wapens door in Vlaanderen gevestigde bedrijven. Samen met de mensenrechtenorganisatie Amnesty International-Vlaanderen, wil de vraagsteller de toenemende onrust vertolken over de gestage wereldwijde verspreiding van deze elektroshock-wapens, en dan meer bepaald de verspreiding naar landen waar ze voor marteldoeleinden worden gebruikt.

In haar ogen zijn in deze niet enkel de gebruikers schuldig, maar rust er ook een zware verantwoordelijkheid op diegenen die dergelijk wapentuig beschikbaar maken voor verspreiding naar folterregimes toe.

Hier situeert zich echter een probleem. Overeenkomstig de Belgische wapenwetgeving mogen deze elektroshock-wapens, die de wet overigens duidelijk als wapen classificeert (wat werd bevestigd in brieven van zowel de federale minister van Justitie als de federale minister van Buitenlandse Zaken), in België niet worden vervaardigd, verhandeld, gedragen of te koop aangeboden. Evenmin mag er reclame voor worden gemaakt. De wet verbiedt echter niet uitdrukkelijk de handel in deze tuigen, voor zoverre ze tenminste niet op het Belgische grondgebied transiteren. Strikt juridisch kan men dus wel als tussenpersoon optreden in transacties tussen derden, in zoverre de betrokken wapens niet op het Belgische grondgebied aanwezig zijn.

Amnesty International-Vlaanderen meent over informatie te beschikken die erop zou wijzen dat minstens één in Vlaanderen gevestigd bedrijf wel degelijk bereid is om van hieruit ruime informatie te verstrekken over dergelijke elektroshock-wapens aan geïnteresseerden.

Op grond van deze informatie wenst mevrouw Cecile Verwimp-Sillis van de minister-president dan ook te vernemen :

(1°) Of het de minister-president bekend is dat in Vlaanderen gevestigde bedrijven als tussenpersoon fungeren voor het verhandelen van elektroshock-wapens ?

(2°) Zo ja, op welke manier hier dan tegen wordt opgetreden ?

(3°) Zo nee, of de minister-president dan over de mogelijkheden beschikt om onderzoek inzake deze materie te laten uitvoeren ?

(4°) Of er voldoende waarborgen zijn dat deze wapens op geen enkele manier betrokken worden bij buitenlandse economische missies vanuit Vlaanderen ?

(5°) En tenslotte wenst zij te vernemen of de minister-president bereid is om er bij de federale regering op aan te dringen dat de lacunes in de bestaande Belgische wapenwetgeving, en dan meer bepaald waar het Belgen niet verboden blijkt te zijn om als tussenpersoon te fungeren voor transacties van dergelijk wapentuig, zouden worden weggerukt ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

De minister-president verklaart dat luidens de informatie waarover hij beschikt, er in België twee bedrijven zijn, waarvan één gevestigd in Vlaanderen, die met de genoemde activiteit iets te maken zouden kunnen hebben.

Op de vraag of dit daadwerkelijk ook zo is, kan echter niet bevestigend worden geantwoord. Dit ondanks pogingen tot het inwinnen van informatie terzake, ook via de administratie.

In elk geval moge duidelijk zijn dat geen enkele Vlaamse dienst voor een dergelijke activiteit welkdanige ondersteuning ook zou verlenen. Dergelijke

steun werd in het verleden niet gegeven, wordt nu niet gegeven, en zal ook in de toekomst niet worden verstrekt.

Het gaat hier dan meer bepaald over de twee financiële elementen voor exportbevordering waarover Vlaanderen beschikt. Met name de financiële tegemoetkomingen die door Export Vlaanderen worden verstrekt, en het ter beschikking stellen van uitrustingsgoederen. Voor de beide types van ondersteuning komen in de eerste plaats de KMO's in aanmerking, en dan nog in het bijzonder de kleine ondernemingen.

Wat Export Vlaanderen betreft, verzekert de minister-president ten overvloede dat deze instelling in dit soort aangelegenheden steeds uitermate adequaat probeert op te treden. Mocht een dergelijke transactie, onder welke vorm ook, bij haar worden aangebracht, dan zal zij geen enkele ondersteuning geven.

Wat dan het aspect "preventie" betreft, met name het wettelijk onmogelijk maken van dit soort activiteit, moge het duidelijk zijn dat dit een federale aangelegenheid is. Enkel de federale overheid kan immers de Belgische wapenwetgeving aanpassen. Desgevraagd verklaart de minister-president zich overigens gaarne bereid om bijkomend de aandacht van de betrokken federale ministers op dit probleem te vestigen. Hij deelt immers ook de opvatting van de vraagstelster dat met betrekking tot dit soort wapens de grootst mogelijke zorgzaamheid aan de dag dient gelegd.

3. Replieken

Terugkomend op wat zij bij de inleiding van haar vraag reeds had gesteld, wenst mevrouw Cecile

Verwimp-Sillis van de minister-president de stand van zaken te vernemen met betrekking tot de, door de plenaire vergadering met ruime meerderheid goedgekeurde, met redenen omklede motie inzake de uitvoer van wapens en wapentechnologie die zij tezamen met mevrouw Nelly Maes heeft ingediend. Zij dringt terzake aan op de spoedige opstelling van een morele code met betrekking tot export van allerhande schadelijke zaken, waaronder ook wapens.

De minister-president brengt hierop in herinnering dat de afspraak werd gemaakt om eerstdaags een opvolgingsgesprek te hebben met de heer Martin Van Houtte, algemeen directeur van Export Vlaanderen, over het onlangs door de raad van bestuur van de instelling goedgekeurde strategisch plan voor Export Vlaanderen. De minister-president verklaart zich overigens bereid om deze discussie mee te maken.

Bij die gelegenheid kan de idee van een morele code opnieuw worden opgenomen. Wel wijst hij erop dat, hoewel het principe eenvoudig is, de daadwerkelijke realisatie ervan niet evident blijkt te zijn. De kwestie moet in elk geval technisch nog grondig worden onderzocht. Daarenboven vestigt hij er de aandacht op dat het tot stand brengen en uitwerken van een dergelijke morele code, onder de termen van het nieuwe decreet, in wezen tot de bevoegdheden van de raad van bestuur van Export Vlaanderen behoort. Dit in het kader van de autonomie van de instelling. Samenspraak tussen parlement en de algemeen directeur van Export Vlaanderen kan echter een goede methode zijn om de kwestie op te starten.

– *Het incident is gesloten.*